

VELFERDSFORSKNINGSINSTITUTTET NOVA

Ung i Oslo 2023

5.–7. trinn

FRØYDIS ENSTAD OG ANDERS BAKKEN

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Ung i Oslo 2023

5. til 7. trinn

Frøydis Enstad
Anders Bakken

Innhold

<u>Forord</u>	1
<u>Sammendrag</u>	2
1. <u>Oslos sosiale demografi</u>	8
2. <u>Livskvalitet</u>	10
3. <u>Venner</u>	12
4. <u>Foreldre</u>	16
5. <u>Skole</u>	18
6. <u>Lokalmiljøet</u>	22
7. <u>Fritid</u>	24
8. <u>Helse</u>	30
9. <u>Mobbing</u>	36
<u>Nøkkeltall: Oslo versus Norge</u>	38
<u>Om undersøkelsen</u>	40
<u>Definisjoner</u>	44

NOVA Rapport 7/23

© Velferdsforskningsinstituttet NOVA, 2023

NOVA – Norwegian Social Research
OsloMet – storbyuniversitetet

ISBN (trykt utgave): 978-82-7894-830-9
ISBN (elektronisk utgave): 978-82-7894-829-3
ISSN 1893-9503 (online)

Forfattere:

Frøydis Enstad og Anders Bakken

Illustrasjonsfoto omslag: © colourbox.com

Henvendelser vedrørende publikasjonen kan
rettes til:

Velferdsforskningsinstituttet NOVA
OsloMet – storbyuniversitetet
postmottak-nova@oslomet.no
www.oslomet.no/om/nova

Denne rapporten refereres til som:
Enstad, F. og Bakken, A. (2023). Ung i Oslo 2023.
5.–7. trinn. NOVA Rapport 7/23. Oslo: NOVA,
OsloMet

Forord

Ung i Oslo 2023 er Oslo kommune sin Ungdata-undersøkelse. Undersøkelsen inneholder en barnedel som går til elever i 5. til 7. trinn, og en ungdomsdeltakelse som går til elever på ungdomstrinnet og i videregående.

I denne rapporten presenteres resultatene fra barnedelen av undersøkelsen, eller det som kalles for Ungdata junior. Ungdata junior er et spørreskjembasert kartleggingsverktøy som brukes av kommuner over hele landet, der målet er å få en oversikt over hvordan barn i alderen 10 til 12 år har det, og hva de driver med i fritiden.

Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet – storbyuniversitetet har gjennomført undersøkelsen på oppdrag fra Oslo kommune. Undersøkelsen er finansiert av Oslo kommune og Helsedirektoratet.

15 662 barn fra 5. til 7. trinn deltok i undersøkelsen, som ble gjennomført på 104 skoler over hele Oslo, i perioden januar til mars 2023. Svarprosenten er 81 prosent.

Rapporten oppsummerer hovedresultatene fra barnedelen av Ung i Oslo 2023 og gir et oppdatert og bredt bilde av hvordan barn i Oslo har det, og hva de driver med i fritiden. Rapporten tar for seg en rekke temaer og undersøker forskjeller og likheter mellom barn i Oslo og i resten av landet. Undersøkelsen på mellomtrinnet ble gjennomført i hele Oslo første gang i 2021. Årets rapport kan dermed si noe om det har vært noen endringer fra 2021 til 2023. Et gjennomgående tema handler om hvordan gutter og jenter og barn på ulike klassetrinn har det, samt om sosiale forskjeller knyttet til barnas sosioøkonomiske familiebakgrunn, foreldres fødeland og bydelstilørighet.

Det er utarbeidet en egen rapport for ungdomsdelen av undersøkelsen. Det er også laget egne rapporter for hver av bydelene – en for barneskolen, en for ungdomsskolen og en for elever på videregående. Rapportene er tilgjengelige via KORUS Oslo sine nettsider (korus.no) og på ungdata.no.

Ung i Oslo 2023 har involvert et stort antall aktører som fortjener en stor takk. For det første vil vi takke alle barna som har deltatt i undersøkelsen, for at dere bidrar til forskning og ny kunnskap. Informasjonen barna gir, innebærer at samfunnet får et solid kunnskapsgrunnlag til å kunne gi et helhetlig bilde av hvordan det er å vokse opp i Oslo. Deretter vil vi takke alle skolene som har deltatt. Takk til alle kontaktpersoner, lærere, skoleledere og andre ansatte i skolene for den betydelige innsatsen dere har nedlagt i forbindelse med gjennomføringen. Takk også til Utdanningsetaten for godt samarbeid i forbindelse med rekruttering av skoler og formidling av informasjon til foresatte og elever.

Sist, men ikke minst, vil vi takke Yvonne Larsen (KORUS Oslo, Velferdsetaten) og Kjersti Varang (Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester) som har deltatt i styringsgruppen for Ung i Oslo 2023. Vi takker for et godt samarbeid i alle faser av undersøkelsen. Resultatene utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag for folkehelsearbeid og byens oppvekstpolitikk, og vårt håp er at resultatene fra årets undersøkelse blir brukt aktivt i arbeidet med å gjøre byen og bydelene til enda bedre steder for barn og unge å vokse opp.

Rapporten er utarbeidet av Frøydis Enstad og Anders Bakken i samarbeid med de ansatte på Ungdata-sekretariatet og vitenskapelig assistent Ellen Oftedal Schwencke ved NOVA/OsloMet.

Oslo, 12. mai 2023

Frøydis Enstad, forsker og prosjektleder for Ungdata junior

Seksjon for ungdomsforskning
Velferdsforskningsinstituttet NOVA
OsloMet – storbyuniversitetet

Sammendrag

I denne rapporten presenteres resultatene fra barnedelen av Ung i Oslo 2023 – det som kalles for Ungdata junior. Målet er å få et bredt bilde av hvordan barn i Oslo og i de ulike bydelene har det, og hva de driver med i fritiden sin.

Rapporten tar for seg en rekke temaer som er relevante i barns hverdagsliv, om fritidsaktiviteter og mediebruk, om venner, om forholdet til foreldre og nærmiljøet, om helse, trivsel og livskvalitet og om mobbing. I rapporten analyseres forskjeller og likheter mellom gutter og jenter på ulike klassetrinn, sosiale forskjeller knyttet til sosioøkonomisk familiebakgrunn og foreldrenes fødeland og bydelstilhørighet.

Resultatene fra årets undersøkelse sammenlignes med resultatene fra 2021, hvor covid-19-pandemien og smittevernstiltak fortsatt begrenset barns utfoldelsesmuligheter i skolen og på fritiden. Noen av endringene vi observerer, kan dermed henge sammen med at barnas hverdagsliv nå har gått tilbake til normalen. Til slutt i rapporten presenteres noen nøkkeltall hvor vi sammenligner barn i Oslo med barn i resten av landet.

Hovedfunn

Et av de viktigste resultatene fra barnedelen av Ung i Oslo er at de aller fleste barn har det bra. I all hovedsak rapporterer barna at livet er bra, og at de har det de ønsker seg i livet. Det store flertallet har også et positivt selvbilde. Den store majoriteten rapporterer altså om høy livskvalitet. Dette gjelder både når vi spør generelt om hvordan de opplever livet sitt, og når de blir spurt om tilfredshet på spesifikke områder som er tett forbundet med livskvalitet, nemlig om forholdet til foreldrene, venner, skolen, lokalmiljøet og helse. Dette så vi også i Ung i Oslo i 2021, og det er i det store og hele svært stabile resultater når vi sammenligner de to årene.

” Det store flertallet av barna i Oslo er godt fornøyd med livet sitt, men 12 % opplever jevnlig mobbing

Selv om det store flertallet rapporterer at livet er bra, viser årets rapport at det også er del barn som ikke har det så bra. 17 % rapporterer om følelser av ensomhet, og en av ti sier de mangler fortrolige venner. 12 % av barna i Oslo rapporterer at de blir mobbet hver 14. dag eller oftere, mot 9 % i 2021. En av tre har opplevd negative hendelser på nett eller mobil siste måned. Barns rett til et trygt og godt oppvekst- og skolemiljø er nedfelt i lov. Årets rapport viser at det fortsatt er grunn til å legge særskilt vekt på mobbing.

På helseområdet ser vi også noen utfordringer. Selv om de aller fleste rapporterer at de er veldig

eller ganske fornøyd med egen helse, rapporterer hvert fjerde barn at de har brukt smertestillende tabletter i løpet av siste uke. Andelen er høyere enn i 2021, til tross for at andelen som rapporterer om fysiske helseplager, ikke har økt i samme periode.

” Hvert fjerde barn i Oslo har brukt smertestillende tabletter siste uke

Medikamentbruken er videre høyest blant barn med utenlandsfødte foreldre. I denne gruppen rapporterer 30 % å ha brukt smertestillende tabletter siste uke, sammenlignet med 22 % blant barn med norskfødte foreldre. Denne rapporten gir ikke svar på hvorfor så mange bruker smertestillende jevnlig. Dette er noe som bør undersøkes nærmere i framtidig forskning.

Det er på spørsmålene om helse vi finner de største forskjellene mellom jenter og gutter. Jenter er jevnt over mindre fornøyd med den generelle helsetilstanden sin, og langt flere jenter enn gutter rapporterer at de daglig opplever kvalme og/eller smerter i hodet, mage, nakke eller skuldre. Forskjellene blir større med økende alder, hvor jenter på 7. trinn skiller seg tydelig ut i negativ retning.

Et annet hovedfunn vi ønsker å løfte fram, gjelder skole. Selv om det store flertallet trives godt på skolen, sier samtidig sju av ti at de kjeder seg i skoletimene, og tre av ti gruer seg ofte til å gå på skolen. Dette er temaer som også er trukket fram tidligere både i Ungdata på nasjonalt nivå og i Ung i Oslo-undersøkelsene. Undersøkelsen til ungdom viser at andelen som kjeder seg på skolen, har økt

de siste årene, samtidig som flere gruer seg. For barna i Oslo vet vi mindre om utviklingen. Når vi sammenligner tallene for 2023 med 2021-undersøkelsen, ser vi imidlertid en liten økning i andelen som ikke trives, og som rapporterer om at de kjeder seg og gruer seg til å gå på skolen.

” De fleste trives på skolen, men tre av ti gruer seg ofte til å gå på skolen

Et siste hovedfunn i denne rapporten knytter seg til sosiale forskjeller. Oslo er preget av betydelige økonomiske og kulturelle forskjeller. På mange av områdene som kartlegges i denne rapporten, er det likevel få betydelige forskjeller etter sosial bakgrunn i barnas svar. Ett område skiller seg tydelig ut fra dette hovedbildet. Det handler om deltakelse i idrett og andre organiserte aktiviteter. Mens 85 % av barna i familier med høy sosioøkonomisk status er med på faste fritidsaktiviteter, gjelder det 70 % av barna med i familier med lav sosioøkonomisk status.

Både hos barn med norskfødte foreldre og utenlandsfødte foreldre finner vi denne tydelige sosiale gradienten, men vi ser også en tydelig forskjell i graden av deltakelse mellom disse gruppene. Mens 87 % av barn med norskfødte foreldre deltar i faste, organiserte fritidsaktiviteter, er den tilsvarende andelen 66 % blant barn med utenlandsfødte foreldre. Dette gjenspeiles også på bydelsnivå, hvor nesten alle barn i de vestlige bydelene er med på en eller flere faste aktiviteter, gjelder det halvparten av barna i noen av de østlige bydelene. Årsakene til ulikhetene er antakelig sammensatte, men gitt at barn har rett til fritid og skal gis like muligheter til deltakelse, er dette et område det er grunn til å ha oppmerksomhet på.

Gode relasjoner til foreldre og venner

Resultatene viser at de aller fleste barn har tette bånd til foreldrene sine. Nesten alle guttene og jentene er godt fornøyd med egne foreldre, og nesten alle barna oppfattet at foreldrene deres liker dem som de er, og at de får positive tilbakemeldinger fra dem. De aller fleste foreldre kjenner vennene til barna, og de vet hvor barna er i fritiden. Dette er ett av områdene hvor det er svært liten eller ingen forskjell avhengig av kjønn, alder, foreldres fødeland, bydelstilørighet eller sosioøkonomisk status.

En mindre gruppe barn opplever imidlertid ikke foreldrene sine like positivt. Hvor mange dette gjelder, avhenger av hva som er kartlagt, men gruppen utgjør om lag 4 %. Dette er barn som opplever foreldrene sine som lite støttende, som er misfornøyd med foreldrene sine, eller som ikke liker å være sammen med dem. Det er imidlertid en del flere (19 %) som opplever at foreldre ofte kjefter på dem.

Venner utgjør en viktig del av barnas liv

Undersøkelsen viser at de aller fleste barn er sammen med venner på fritiden – enten hjemme hos hverandre eller ute et sted. Det er imidlertid stor variasjon når det gjelder hvor ofte barn er sammen. Mens noen er sammen med venner mange dager i uken, er andre sammen med venner av og til. Det er vanligere at barn møter vennene sine ute enn hjemme. Litt flere jenter enn gutter møtes hjemme, mens litt flere gutter enn jenter møtes ute. Barn i de østlige bydelene møtes i mindre grad hjemme enn i de vestlige bydelene. De aller fleste barn har noen de kan være sammen med, både på skolen og i fritiden.

Undersøkelsen viser at 1 % av barna ikke har noen de vil kalle venner nå for tiden, og at 1 % aldri har noen å være sammen med på fritiden.

90 % av barna har en fortrolig venn, en venn de kan snakke med om alt mulig. Det store flertallet (83 %) er sjelden eller aldri ensomme. Det er likevel en del (10 %) som ganske ofte føler seg ensomme, mens ytterligere 7 % føler dette veldig ofte eller alltid. Ensomhet er langt mer utbredt blant jenter enn blant gutter. Blant jentene øker andelen som ganske ofte, veldig ofte eller alltid føler seg ensomme, fra 17 % på 5. trinn til hele 25 % på 7. trinn. Blant guttene er tallet nokså konstant rundt 12 % på alle klassetrinn. Ensomhet er noe mer utbredt blant barn med utenlandsfødte foreldre og blant barn i familier med lav sosioøkonomisk status.

Høy skoletrivsel, men en del gruer seg til skolen

Å trives på skolen er viktig både for læring og for barnas livskvalitet. Det er derfor et viktig funn at så mange som 91 % av barna trives på skolen. Nesten alle barn opplever at lærerne deres bryr seg, at de passer inn blant elevene i klassen, og at de alltid har det bra i friminuttene. På den annen side sier flesteparten (70 %) at de kjeder seg i timene, og det er en betydelig andel (29 %) som ofte gruer seg til å gå på skolen. Det siste kan skyldes mange ting, alt fra mobbing til faglige og sosiale utfordringer. Vi ser videre at det er en litt større andel som oppgir at de kjeder seg i timene og ofte gruer seg til å gå på skolen i 2023 enn i 2021.

I undersøkelsen ble barna spurt om de gruer seg til å ha prøve, og om de føler seg redde hvis de må snakke foran klassen. For de aller fleste er ikke dette et særlig stort problem. Men rundt en av fire

sier at de ofte gruer seg til prøver, eller at de ofte er redde for å snakke foran klassen. Det er langt vanligere at jenter kjenner på slike følelser enn gutter. Når det gjelder trivsel i skolen for øvrig, er det ingen forskjell mellom jenter og gutter og små forskjeller rundt om i byen. Det er imidlertid litt mer variasjon mellom bydelene i hvor fornøyd de er med skolen de går på, med en liten tendens til at barna i de vestlige bydelene og Bydel Nordstrand jevnt over er mer fornøyd enn barna i de østlige bydelene og sentrumsbydelene.

” En av fire gruer seg til å ha prøver og å snakke foran klassen

Skolen er ikke ferdig når skoleklokka slår, og de aller fleste barn bruker en del tid på lekser. Andelen barn som bruker mye tid på lekser, har imidlertid gått markant ned fra 2021 til 2023. Halvparten bruker mellom en halv time og en time en vanlig dag. 20 % bruker mer tid (mot 30 % i 2021), og 32 % bruker mindre tid (mot 21 % i 2021). 3 % av barna gjør aldri eller nesten aldri lekser. Det er ikke store forskjeller i andelen gutter og jenter som bruker mer enn en time på lekser hver dag, med unntak av jentene på 7. trinn, som er de som bruker mest tid.

Aktiv fritid

Undersøkelsen viser at de aller fleste er svært aktive i fritida. 4 % av barna i Oslo har aldri vært med på faste, organiserte fritidsaktiviteter, mens fire av fem er for tiden med i en eller annen form for organisert eller fast fritidsaktivitet. Over halvparten er med på slike aktiviteter minst tre kvelder i uken. Sammenlignet med resultatene fra 2021 har andelen som er med på faste aktiviteter, økt med 7 %. Økningen har vært størst blant barn med utenlandsfødte foreldre, og i gruppene med lav og middels sosioøkonomisk status (ikke vist i denne rapporten, men sees ved å sammenstille rapporten fra 2021 med årets rapport).

Det aller vanligste er å drive med sport eller idrett. 72 % av barna har idrett som en fast fritidsaktivitet. I tillegg er det en del som driver med sport eller trener på andre måter utenom idrettslagene. Bare 12 % av barna driver aldri med noe sport eller trening. Litt flere gutter (77 %) enn jenter (67 %) driver med idrett. I tillegg er det flere gutter enn jenter som driver med idrett ofte. Guttene som driver med idrett, er med andre ord mer aktive enn jentene.

Mange barn spiller et instrument eller synger på fast basis (18 %) eller driver med teater eller dans (14 %). 31 % av barna deltar vanligvis på aktiviteter i en fritidsklubb eller juniorklubb (mot 21 % i 2021), og 28 % deltar i religiøse aktiviteter. 9 % av barna driver med ridning eller er i stallen. Jentene er i klart flertall både når det gjelder deltakelse i kulturorienterte aktiviteter og i ridning.

Det er store bydelsforskjeller når det gjelder deltakelse i de ulike aktivitetene. Hovedtendensen er at trening, sport og idrett er mest utbredt i de vestlige bydelene, mens andelen som er på fritidsklubb, er størst i indre by og de østlige bydelene. Deltakelse i religiøse aktiviteter er også langt mer utbredt i de østlige bydelene, hvor om lag halvparten oppgir at de deltar, mot om lag en av fem i de vestlige bydelene.

” Oslo er en delt by når det gjelder deltakelse i ulike fritidsaktiviteter

De aller fleste barn bruker tid på skjermaktiviteter. I denne alderen er det imidlertid stor variasjon når det gjelder hvor mye tid hver enkelt bruker. 34 % bruker to timer eller mindre, 26 % bruker to-tre timer, og 40 % bruker tre timer eller mer. Det er en liten nedgang, på 6 prosentpoeng, i andelen som bruker mye tid (3 timer eller mer) på skjerm i 2023 sammenlignet med 2021. Det kan henge sammen med at barna tilbrakte mer tid på skjerm mens covid-19-pandemien pågikk. Å se på serier og YouTube er den vanligste aktiviteten, men mange bruker også mye tid på dataspill eller på spill på mobilen. En god del i denne alderen bruker sosiale medier, men det er langt vanligere blant de på 7. trinn enn de på 5. trinn. De fleste barn bruker også noe tid på å lese bøker, men bare en mindre gruppe bruker mye tid på dette.

Guttene i denne alderen bruker generelt mer tid enn jenter på skjermaktiviteter. Mye av forklaringen handler om dataspill, som har en svært tydelig kjønnsprofil. Mens 68 % av guttene bruker mer enn en time hver dag på dataspill, gjelder det 22 % av jentene. Flere jenter enn gutter bruker tid på sosiale medier. Når det gjelder tid brukt på andre skjermaktiviteter og det å lese bøker, er det bare mindre kjønnsforskjeller.

Andelen som bruker mye tid på skjerm, varierer avhengig av sosioøkonomisk status, men kun blant barn med norskfødte foreldre. I denne gruppa oppgir 45 % av barn i familier med lav sosioøkonomisk status at de har brukt tre timer eller mer på skjerm, mot 34 % blant barn med høy sosioøkonomisk status.

De fleste føler seg trygge i nærområdet sitt

Å ha et lokalmiljø som oppleves som trygt og godt, er av stor betydning for en god barndom. De aller fleste barn er godt fornøyd med nærområdet sitt, og så mange som 94 % føler seg ganske eller veldig trygge når de er ute i området der de bor. 92 % føler seg trygge på vei til og fra skolen. Litt flere av guttene enn jentene føler seg trygge i nærområdet sitt. Litt større kjønnsforskjeller er det i andelen som føler seg trygge på skoleveien. Her er det ingen endring over tid, men noe variasjon mellom bydelene, uten at det følger en entydig øst-vest-dimensjon.

De fleste barn har god fysisk helse

I Ung i Oslo ble barna spurt om hvordan de generelt vurderer egen helse. Resultatene viser at de aller fleste er godt fornøyd med helsa si, og at et mindretall rapporterer om fysiske plager.

Samtidig er det såpass mange som 11 % av barna som daglig sliter med ulike former for helseplager, for eksempel kvalme, hodepine, vondt i nakken eller skuldre eller magesmerter. Hele en av fire barn i Oslo har i løpet av den siste uka brukt smertestillende tabletter, mot en av fem i 2021. Flere barn av utenlandsfødte foreldre bruker smertestillende enn barn av norskfødte foreldre.

Tilstrekkelig med søvn er viktig for konsentrasjon, trivsel og generell velvære. 60 % svarte at de sov 9 timer eller mer den siste natten før de svarte på undersøkelsen, mens 39 % av barna sov 8 timer eller mindre. Søvnvanene endrer seg mye med alderen, der de eldste sover langt mindre enn de yngste.

Jentene skårer i gjennomsnitt dårligere enn guttene på alle helseindikatorer som ble kartlagt. Som gruppe er jentene mindre fornøyd med helsa si, de opplever flere fysiske plager, bruker smertestillende i større grad og rapporterer om mindre søvn.

Størrelsen på kjønnsforskjellene varierer imidlertid med alder. Mens de typisk er små eller fraværende på 5. trinn, er det betydelige forskjeller i egenvurdert helse mellom gutter og jenter på 7. trinn.

Det er viktig at barna har noen de kan snakke med om triste eller vanskelige ting. 89 % av barna er helt sikre på at de har minst én person de kan gå til. Mor er den som barna oftest oppgir som støtteperson, men det er mange som også opplever at de kan gå til far. Litt under halvparten er sikre på at de har venner de kan snakke med. Det er en del som sier at de kan gå til søsken, læreren og skolehelsetjenesten eller andre.

Undersøkelsen viser samtidig at omtrent en av ti ikke er sikre på om de har noen de kan gå til.

Mobbing og negative hendelser på nett og mobil

Mobbing er ofte et alvorlig problem for de som blir rammet. En stor majoritet (79 %) oppgir at de aldri eller nesten aldri har blitt stengt ute, blitt plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida. 12 % har opplevd å bli utsatt for dette minst en gang hver 14. dag. Dette er en økning sammenlignet med 2021, da andelen var på 9 %. Flere jenter enn gutter er utsatt. Mobbing er videre litt mer utbredt på 5. trinn og reduseres fram til 7. trinn. Mobbing er omtrent like utbredt i alle bydelene.

Barna ble også spurt om de opplevde negative hendelser på nett eller mobil, som det å bli utestengt eller truet, eller om noen hadde skrevet eller delt sårende tekster, bilder eller videoer av dem. Totalt har 34 % opplevd minst én slik episode i løpet av de siste månedene. Det vanligste er å oppleve at noen skriver sårende ting til eller om dem (22 % opplevde dette). 11 % opplevde å bli stengt ute fra sosiale ting på nettet. 17 % opplevde trusler, mens 8 % opplevde at noen la ut sårende bilder eller videoer av dem.

For mange barn er dette enkelthendelser eller noe de har opplevd noen få ganger. Selv enkelthendelser vil kunne oppleves som krenkende for de som blir utsatt. For de som opplever slike ting gjentatte ganger, vil det kunne defineres som nettmobbing. Andelen som har opplevd en eller flere negative hendelser på nett og mobil, er omtrent den samme i alle klassetrinn. Det er imidlertid flere jenter enn gutter som utsettes også for denne typen krenkelser. Her har det vært liten eller ingen endring siden 2021.

Sosiale forskjeller – bosted og familiebakgrunn

Oslo er en delt by med store kulturelle og økonomiske forskjeller mellom bydelene og mellom familier. Til tross for dette er hovedbildet at barn – uansett hvor i byen de vokser opp, og hva slags sosial bakgrunn de har – har et bra og aktivt liv.

For mange av temaene i denne rapporten er det kun små forskjeller mellom barn i ulike bydeler i Oslo og mellom barn med ulik sosial bakgrunn. Nivået på barnas livskvalitet og selvbylde, det å ha fortrolige venner, hvor fornøyd de er med foreldrene sine, og det å trives på skolen er mer eller mindre det samme uansett hvor i Oslo barna bor. For denne type spørsmål er det heller ikke store forskjeller mellom barn med og uten norskfødte foreldre og i familier med ulik sosioøkonomisk status.

På andre områder finner vi noen sosiale forskjeller, men uten at det er snakk om spesielt store utslag. Det er for eksempel noen flere barn i familier med lavere sosioøkonomisk status som ofte føler seg ensomme, og litt færre er fornøyd med helsa si. Det er flere barn med utenlandsfødte foreldre som bruker smertestillende. Det er videre flest i de østlige

bydelene som bruker mye tid foran en skjerm, uten at det sosiale mønsteret på dette området er helt tydelig.

Et område der sosiale ulikheter kommer svært tydelig til uttrykk, er deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter. Mens 91 % av barna i Bydel Nordre Aker og Bydel Ullern er med på en eller flere faste fritidsaktiviteter, gjelder dette 63 % av barna i Bydel Alna og Bydel Stovner. Både foreldrenes fødeland og familiens sosioøkonomiske status har mye å si for deltakelse. Mens 87 % av barna med norskfødte foreldre er med på faste fritidsaktiviteter, gjelder det 66 % av barna med utenlandsfødte foreldre. Også deltakelse i en del av de kulturorienterte aktivitetene er langt mer vanlig blant barn i de mest velstående byområdene. Å spille et instrument eller synge er derimot mest utbredt i flere av de indre bydelene. Deltakelse i fritidsklubb og religiøse aktiviteter er mest utbredt i bydelene på østkanten og i enkelte indre bydeler.

Årsakene til de sosiale forskjellene er antakelig sammensatte. Ulikhetene kan reflektere at deltakelse i faste fritidsaktiviteter krever ressurser i form av tid, penger og engasjement fra foreldrene. Det kan også reflektere ulikheter i rekruttering, kulturforskjeller og ulike interesser.

Hvordan barn opplever nærmiljøet sitt, er også et område der sosiale ulikheter framtrer tydelig. Barn som vokser opp i de mest velstående områdene av byen, er mer fornøyd med lokalmiljøet der de bor, flere føler seg trygge der, og det er en høyere andel som opplever trygghet på vei til og fra skolen. Det er likevel ikke store forskjeller mellom bydelene når det gjelder det å treffe venner ute, mens det å være sammen med venner hjemme hos hverandre er langt vanligere blant barna på vestkanten.

Når det gjelder trivsel på skolen, er forskjellene mellom bydelene ikke spesielt store, men flere av barna i de mest ressursrike byområdene er fornøyd med skolen de går på.

På vei mot ungdomsalderen

I perioden fra 10- til 12-årsalderen skjer det store forandringer. Fortsatt er alle barn, men aldersfasen innebærer en bevegelse mot ungdomstiden og mot stadig større grad av selvstendighet. Det er store forskjeller fra barn til barn i utviklingstakten. Både når det gjelder fysisk og sosial modning er det imidlertid vanlig å anta at jenter som gruppe er tidligere ute enn guttene.

For en del områder som undersøkes i rapporten, skjer det tydelige forandringer fra 5. til 7. trinn. På fritidsområdet er det størst endring knyttet til hvor mye tid barna bruker foran en skjerm. Mens rundt tre av ti på 5. trinn brukte mer enn tre timer daglig foran en skjerm, økte dette til fem av ti blant 7.-trinnslevene.

I denne aldersfasen får sosiale medier en langt mer framtrekkende plass i barnas fritid, og det er flere som bruker tid på serier eller på YouTube. Å spille dataspill endrer seg derimot ikke så mye. Samtidig med at skjermtiden øker, blir det i denne aldersfasen mindre vanlig at barna møtes fysisk hjemme eller ute. Det er også noen færre jenter som driver med faste fritidsaktiviteter.

Blant jentene øker også andelen som opplever ensomhet, tydelig fra 5. til 7. trinn, mens dette er et fenomen som er stabilt blant guttene.

I denne aldersfasen endres også søvn mønsteret, og både gutter og jenter sover mindre jo eldre de blir.

En annen ting som forandrer seg, er at barna generelt blir litt mindre fornøyd med ting, eller kanskje man kan si at de ser på verden og seg selv med et litt mer kritisk blikk enn før. Det er ikke snakk om dramatiske endringer, men en tendens til at færre blir fornøyd med helsen sin, med foreldrene sine, med skolen de går på, og med nærmiljøet sitt, etter hvert som de blir eldre.

Et siste trekk som endrer seg tydelig med alderen, er opplevelsen av stress og press på skolen, men bare blant jentene. Både det å grue seg til prøver og det å være redd for å snakke foran klassen er mer utbredt blant jentene, og kjønnsforskjellene øker tydelig fra 5. til 7. trinn.

Endring over tid

I det store og det hele er det små eller ingen forskjeller når man sammenligner resultatene fra Ung i Oslo 2021 og årets resultater. Den største endringen ser vi på fritidsområdet. Her har det vært en økning i deltakelse og aktivitet. Størst er økningen i organisert sport og idrett, men også andelen barn som er på fritidsklubb og juniorklubb, har økt betydelig i denne perioden. Det er også verdt å merke seg at økningen i deltakelse har vært størst blant barn med utenlandsfødte foreldre. Det ser også ut som den sosiale gradienten har blitt litt svakere i 2023 sammenlignet med i 2021.

At deltakelsen har økt i denne perioden, kan henge sammen med at da undersøkelsen ble gjennomført i 2021, hadde barna levd over ett år med pandemi, med mange tiltak som grep inn i hverdagslivet og hvor det fortsatt var restriksjoner knyttet til smittesituasjonen.

Oslo versus resten av landet

Til slutt i rapporten presenteres noen nøkkeltall på utvalgte indikatorer, hvor oppvekstsituasjonen til barn i Oslo sammenlignes med situasjonen til barn i resten av landet.

Resultatene viser at på de utvalgte indikatorene er det små eller ingen forskjeller mellom Oslo og resten av Norge. Det er litt forskjeller på fritidsområdet, hvor det ser ut som barn i Oslo jevnt over er mer aktive i sport og idrett, og at barn i Oslo bruker mindre tid på skjerm sammenlignet med resten av landet. Disse forskjellene reflekterer imidlertid dels at årets Oslo-resultater sammenlignes med data fra resten av landet, som er samlet inn i en periode hvor covid-19-pandemien preget hverdagen.

Om datagrunnlaget fra Oslo og resten av landet

Barnedelen av Ung i Oslo 2023 bygger på Ungdata Junior. Ungdata Junior er en undersøkelse som går til barn i mange kommuner over hele landet. Når resultatene for Oslo i denne rapporten sammenlignes med Norge, har vi lagt til grunn de nasjonale resultatene fra Ungdata Junior, hvor barn fra 198 kommuner og Svalbard deltok i perioden 2020–2022. Oslo er da tatt ut av disse tallene. Vi bruker betegnelsen «Norge» i alle figurene der vi sammenligner resultatene fra Oslo og resten av landet.

Det er verdt å merke seg at sammenligningsgrunnlaget er data som ble samlet inn mens det fortsatt var noen restriksjoner knyttet til covid-19-pandemien.

Om undersøkelsen

Barnedelen av Ung i Oslo ble gjennomført på 104 skoler i Oslo våren 2023. Målgruppen er elever på 5. til 7. trinn. 15 662 elever fra disse klassetrinnene deltok i undersøkelsen.

Svarprosenten er 81 %. Undersøkelsen gir dermed et godt bilde av situasjonen for barn i Oslo og i de ulike bydelene våren 2023.

Undersøkelsen er anonym, og det var frivillig for barna å være med. Foresatte som ikke ønsket at barna deres skulle delta, kunne si ifra til skolen. Deltakerne kunne når som helst trekke seg, og de kunne hoppe over spørsmål de eventuelt ikke ønsket å svare på. De aller fleste som deltok, svarte på de aller fleste spørsmålene.

Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk og foregikk på skolen med en lærer eller en annen voksen til stede i klasserommet.

Mer informasjon om undersøkelsen finnes bakerst i denne rapporten. Det er også mer informasjon om undersøkelsen på ungdata.no og på hjemmesiden til [Ung i Oslo 2023](https://ung.oslo.no). På disse nettsidene kan du også laste ned denne og andre rapporter fra Ung i Oslo og Ungdata. Rapportene er tilgjengelige via KORUS Oslo sine nettsider (korus.no).

Oslos sosiale demografi

Oslo er en sammensatt by med stor variasjon i befolkningens levekår og livssituasjon. I byen finner vi de aller rikeste i landet, men også de aller fattigste. Hva slags ressurser foreldrene rår over, kan ha mye å si for barns oppvekstssituasjon og for mulighetene de har i samfunnet. Oslo er også en by der slike ressurser er ujevnt fordelt i de ulike bydelene. Spørsmål om sosioøkonomisk familiebakgrunn og barnas bydelstilhørighet er derfor viet stor plass i rapporten.

I Ung i Oslo ble barna spurt om de har tilgang til ulike typer ressurser i familien. Resultatene viser at 82 % har sitt eget soverom, 90 % har tilgang til tre eller flere nettbrett eller datamaskiner, 87 % har bil, og 95 % var på ferie med familien sin det siste året. Resultatene viser at det store flertallet av barn i Oslo har tilgang til de fleste av disse ressursene. Samtidig finnes det mange barn i Oslo med begrenset tilgang.

Spørsmålene er stilt med tanke på å klassifisere barn i sosioøkonomiske grupper. Basert på summen av barnas svar ble alle delt inn i tre like store grupper: fra de med relativt få ressurser hjemme (lav sosioøkonomisk status) til de med mange ressurser hjemme (høy sosioøkonomisk status). I tråd med det vi ellers vet om sosiale ulikheter i Oslo, viser resultatene at barnas sosioøkonomiske bakgrunn varierer mye avhengig av hvor barna bor eller går på skole. Barn som vokser opp i Bydel Søndre Nordstrand, i Groruddalen eller i indre Oslo øst, har i gjennomsnitt langt færre ressurser hjemme enn de som vokser opp i de vestlige bydelene eller i Bydel Nordstrand.

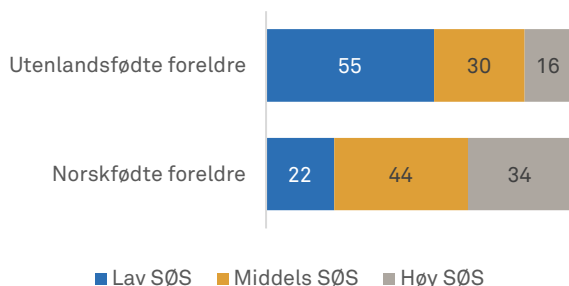
Oslo er den kommunen i landet med den største innvandrerbefolkningen. Blant barna som deltok i Ung i Oslo 2023, har 32 prosent to foreldre som begge er født i utlandet. I rapporten omtaler vi denne gruppen som barn med utenlandsfødte foreldre. Det er store variasjoner mellom bydelene når det gjelder hvor mange av barna som har norskfødte eller utenlandsfødte foreldre. Flest barn med utenlandsfødte foreldre er det i flere av bydelene i Groruddalen, der seks av ti har dette. I bydelene Nordre Aker, Vestre Aker, Ullern og Nordstrand gjelder dette rundt en av ti.

Det er store sosioøkonomiske forskjeller mellom barn med og uten utenlandsfødte foreldre. Barn med to utenlandsfødte foreldre har tilgang til langt færre av de ressursene som ble kartlagt i undersøkelsen.

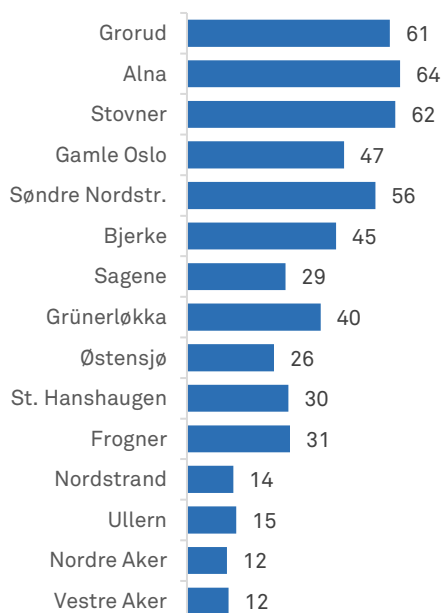
Foreldres fødeland

I rapporten undersøkes forskjeller og likheter mellom barn med og uten utenlandsfødte foreldre. Den siste gruppen omfatter alle som har to utenlandsfødte foreldre, mens den første omfatter alle med en eller to norskfødte foreldre. 32 prosent av barna i undersøkelsen har to utenlandsfødte foreldre.

Prosentandel som tilhører ulike sosioøkonomiske grupper blant barn med og uten utenlandsfødte foreldre. Ung i Oslo 2023

Prosentandel i ulike bydelar som har to utenlandsfødte foreldre. Ung i Oslo 2023

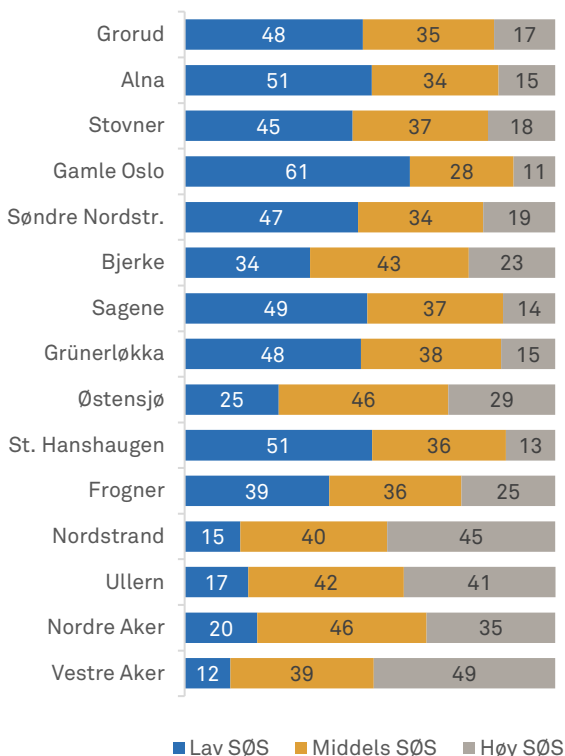
Sosioøkonomisk status

For å analysere hva slags betydning ressurser i familien har for barnas oppvekstvilkår, bruker vi i rapporten et mål på familienes sosioøkonomiske status (SØS). Målet fanger opp ulike former for ressurser som barn har tilgang til gjennom sine foresatte, og er basert på spørsmål om tilgang til ulike materielle goder. De konkrete spørsmålene og svaralternativene framgår av figuren til høyre.

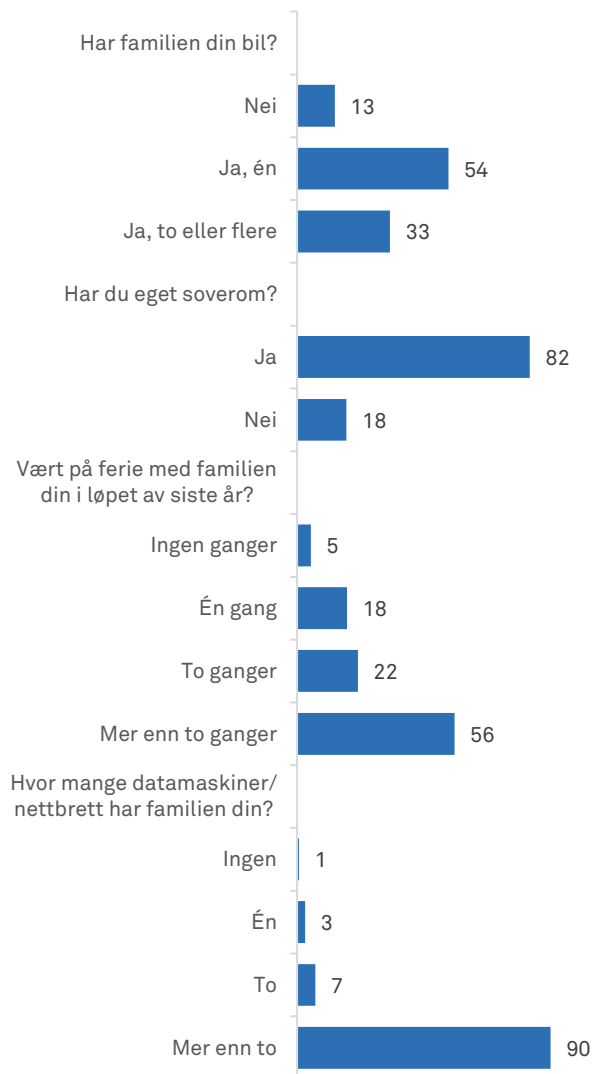
Basert på summen av barnas svar ble hver enkelt kategorisert i gruppene lav, middels eller høy sosioøkonomisk status (SØS). Disse gruppene er laget slik at de utgjør tre like store grupper når vi ser alle barna i Oslo under ett. Hvor mange som inngår i de ulike sosioøkonomiske gruppene, varierer mye etter hvor i byen barna går på skole, og om barna har utenlandsfødte foreldre eller ikke.

De sosioøkonomiske ytterpunktene finner vi i de ytre østlige bydelene og de indre bydelene Sagene, Grünerløkka og St. Hanshaugen på den ene siden og i de ytre vestlige bydelene samt Bydel Nordstrand på den andre siden. De andre indre bydelene og Bydel Østensjø plasserer seg mellom disse ytterpunktene, med større sosioøkonomisk variasjon enn andre steder i Oslo.

Prosentandel i ulike bydeler som tilhører ulike sosioøkonomiske grupper. Ung i Oslo 2023

Ressurser i familien brukt til å dele barn inn i sosioøkonomiske grupper (SØS). Prosent

Barnas bydelstilhørighet = skoletilhørighet

Barna i undersøkelsen er klassifisert i ulike bydeler etter hvor i byen de går på skole. Dette betyr for eksempel at alle barna som går på en av skolene i Bydel Grorud, er definert som at de tilhører denne bydelen. Det ble gjort på denne måten fordi de aller fleste barn i Oslo går på skole i samme bydel som de bor, og fordi ikke alle barn vet hvilken administrativ bydel de bor i. Barn som går på skoler som rekrutterer fra hele byen, er ikke med når barna er klassifisert i bydeler.

I alle figurer som viser resultater på bydelsnivå, er bydelene sortert på samme måte som i rapporten fra ungdomsdelen av Ung i Oslo. Dette er for å gjøre sammenligningene enklere på tvers av alder.

Livskvalitet

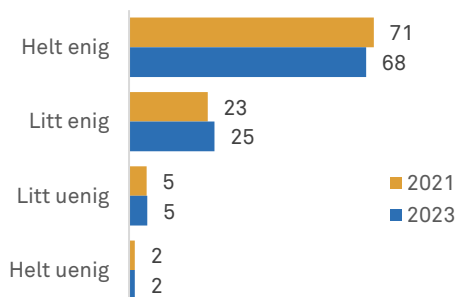
Livskvalitet handler om det som gjør livet godt å leve, om hvor godt man trives og om hvor fornøyd man er med livet sitt. Men også følelsen av å være nyttig eller opplevelse av mestring vil kunne påvirke den enkeltes livskvalitet på en positiv måte. Barn som har det bra, har ofte et positivt selvbilde. Livskvalitet utvikles i og påvirkes av samspill med andre. Positive tilbakemeldinger kan bidra til et godt selvbilde og økt trivsel, mens stadig kritikk kan føre til det motsatte.

Dette kapittelet viser hva barna selv mener om livet sitt og hvordan de ser på seg selv. Et hovedfunn er at de aller fleste opplever å ha et bra liv og at de ser på seg selv på en positiv måte. 93 % var enten helt eller litt enig i at livet deres var bra da de ble spurt våren 2023. 78 % opplevde at de hadde alt de ønsker seg i livet, mens 85 % var veldig godt fornøyd med seg selv. Det var også 85 % som oppga at de liker seg selv slik de er.

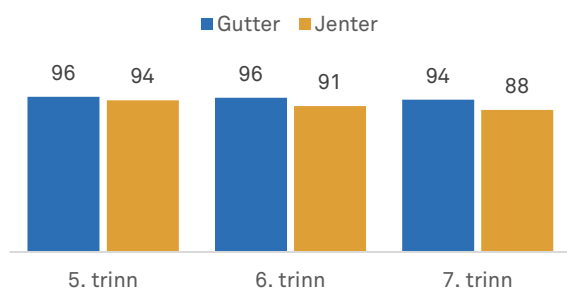
Barn i Oslo var omtrent like tilfreds med livet sitt i 2023 som i 2021. I den grad det er noen forskjeller, var det en til to prosentpoeng flere som svarte positivt på disse spørsmålene i 2021. Mellom bydelene er det ikke store variasjoner. I alle bydeler svarte minst 92 % av barna at livet deres var bra og rundt 9 av 10 at de hadde et godt selvbilde. Selv om det altså er store sosiale ulikheter i familiers økonomi og levekår i Oslo, var det store flertallet av barn – uansett sosial bakgrunn og bydelstilørighet – godt fornøyd med livet de lever. Det er samtidig verdt å merke seg at det er en liten tendens til at noen flere barn i familier med lav sosioøkonomisk status enn familier med høy sosioøkonomisk status, ikke var enig i at de hadde det bra. Det er imidlertid ingen forskjeller på dette området mellom barn med norskfødte og utenlandsfødte foreldre.

Generelt er flere gutter enn jenter fornøyd med livet de lever. Kjønnforskjellene i opplevd livskvalitet øker gjennom barneårene. Mens to prosentpoeng flere gutter enn jenter var tilfreds med livet sitt blant elevene i 5. trinn, er kjønnforskjellen seks prosentpoeng i 7. trinn. Blant guttene var det omtrent like mange på alle de tre trinnene på barneskolen som vurderte livet sitt som bra. Blant jentene skjer det store forandringer der flere blir misfornøyd med seg selv med økende alder. Det kan være verdt å merke seg at 12 % av jentene på 7. trinn ikke syntes at livet deres var bra, og at 29 % ikke var enig i utsagnet som handler om å like seg selv.

Er du enig eller uenig i følgende utsagn: Livet mitt er bra?

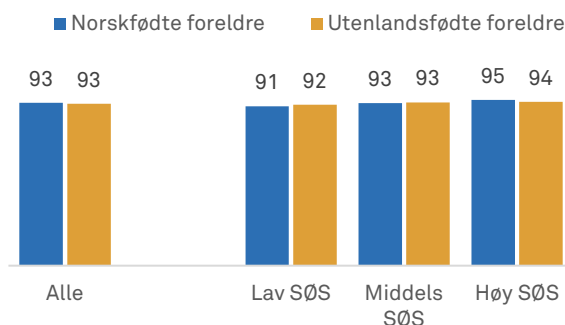

Prosentandel som er enig i at livet mitt er bra. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

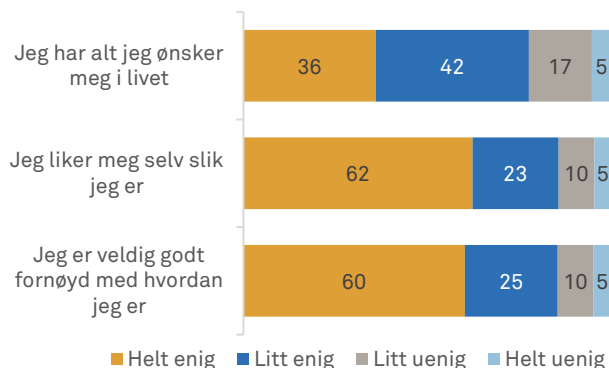

” De fleste barna i Oslo opplever å ha et bra liv og et positivt selvbilde

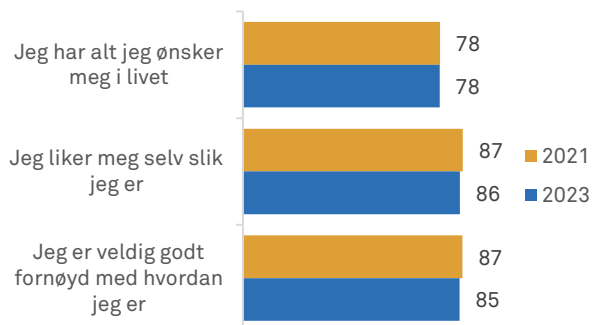
Prosentandel som er enig i at livet mitt er bra – etter og sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

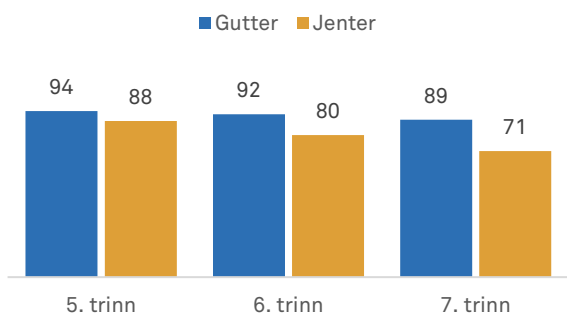
Hvor er enig er du i disse setningene?

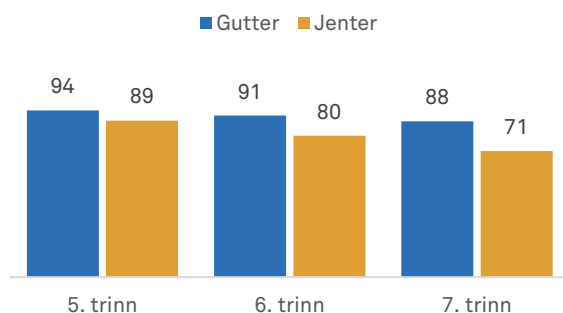
Prosentandel som er enig i utsagn om hvordan de har det og hvordan de ser på seg selv

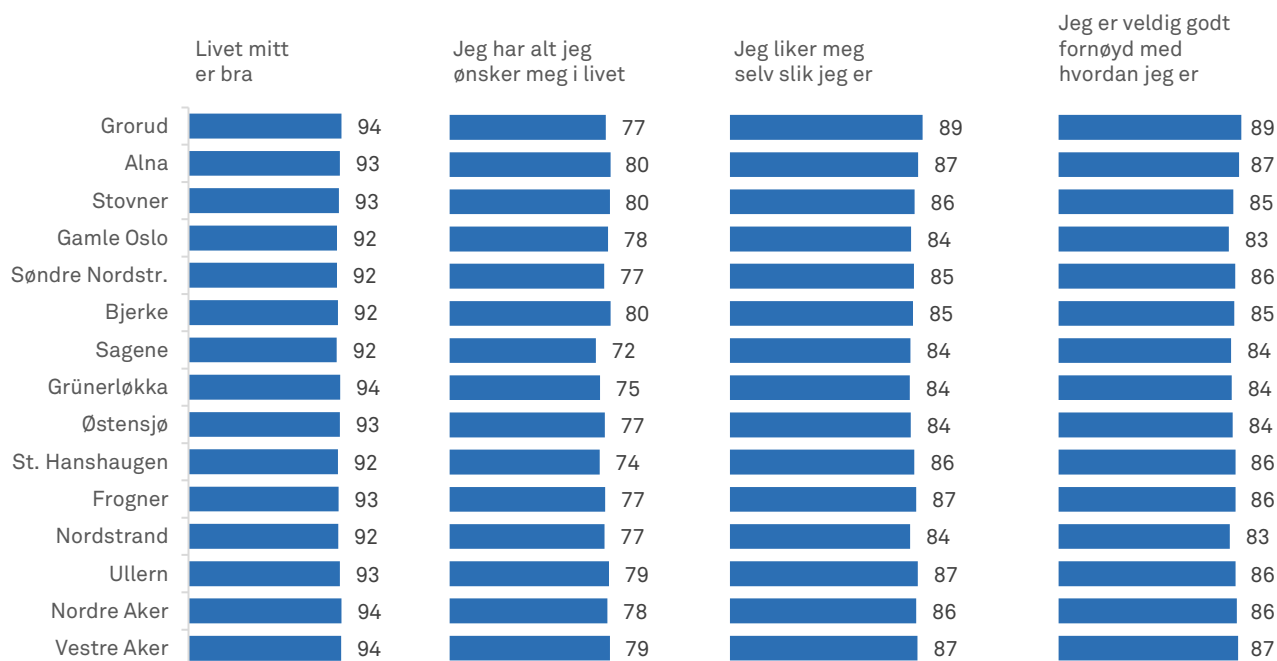
Prosentandel som er enig i at jeg liker meg selv slik jeg er. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn.

Prosentandel som er enig i at jeg er veldig godt fornøyd med hvordan jeg er. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn.

Prosentandel i bydelene som er enig i ulike utsagn om hvordan de har det

Venner

Venner er for de fleste en kilde til lek, glede, støtte, samhørighet og bekreftelse. Å være sammen med venner er for mange den mest sentrale aktiviteten i deres liv. Et godt vennskap kan være som et sosialt immunforsvar som øker robustheten overfor ulike utfordringer i oppveksten. På lengre sikt kan samspillet med jevnaldrende ha betydning for utvikling av selvbylde og sosial kompetanse. På motsatt måte, kan fravær av nære venner, eller manglende stabilitet i jevnalderrelasjoner, være en belastning og bidra til økt sårbarhet.

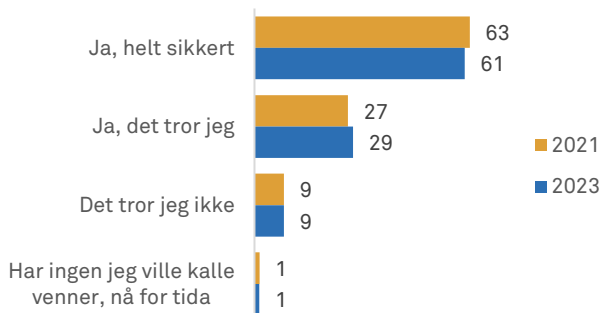
Da barna ble spurt direkte, svarte de aller fleste at de har venner. 95 % hadde venner de kan være sammen med på fritiden og 98 % hadde venner å være sammen med i friminuttene på skolen. 61 % var sikre på at de hadde minst én venn som de kunne stole på og snakke med om alt mulig. I tillegg var det mange som trodde at de hadde en slik venn. Men ikke alle har fortrolige venner. 9 % var usikre på om de hadde minst én venn de kunne stole på og snakke om alt, mens 1 % svarte at de ikke hadde noen de ville kalle venner for tiden. Her er det ingen endring sammenlignet med resultatene fra 2021.

Omtrent like mange gutter og jenter har tilgang til det de oppfatter som fortrolige venner. Andelen gutter som er sikre på at de har noen å være sammen med er imidlertid noe høyere enn blant jentene. Blant guttene er det noe vanligere enn blant jentene å treffes ute om kvelden, mens en høyere andel av jentene enn guttene er sammen med venner hjemme hos hverandre. Både blant gutter og jenter opplever det store flertallet lite ensomhet, men jenter er klart overrepresentert blant de som ofte opplever ensomhet. Særlig gjelder dette de eldste jentene.

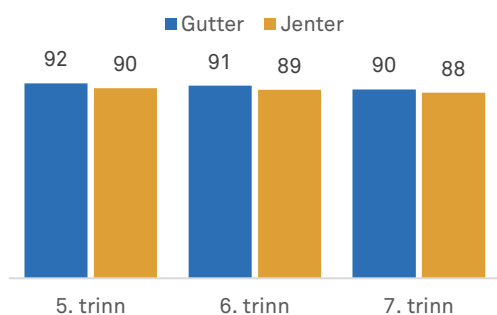
De største bydelsforskjellene finner vi på spørsmålet om man er sammen med venner hjemme. Mens rundt 7 av 10 i de mest ressursrike bydelene vanligvis er sammen med venner hjemme hos hverandre minst en gang i uka, gjelder det rundt 4 av 10 i flere av de bydelene der mange av barna kommer fra familier med et relativt lavt ressursnivå. Andelen som «henger ute» med venner om kveldene varierer imidlertid lite mellom bydelene.

På spørsmålet om ensomhet finner vi noen sosiale forskjeller. Det er en klar tendens til at barn med lav sosioøkonomisk status i større grad rapporterer om ensomhet sammenlignet med barn med høy sosioøkonomisk status. Denne tendensen er imidlertid tydeligst blant barn med norskfødte foreldre. Den totale andelen som rapporterer om ensomhet er imidlertid størst blant barna med utenlandsfødte foreldre.

Har du minst én venn som du kan stole på og betro deg til om alt mulig? Ung i Oslo 2021 – 2023

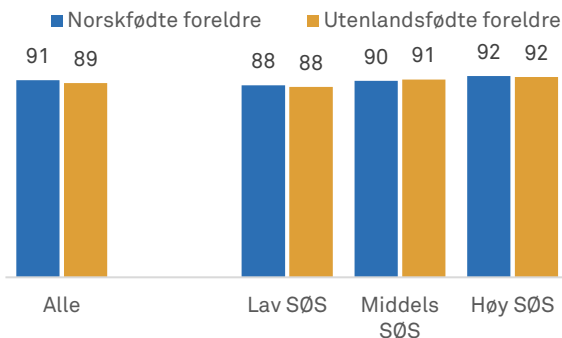

Prosentandel som har en fortrolig venn. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

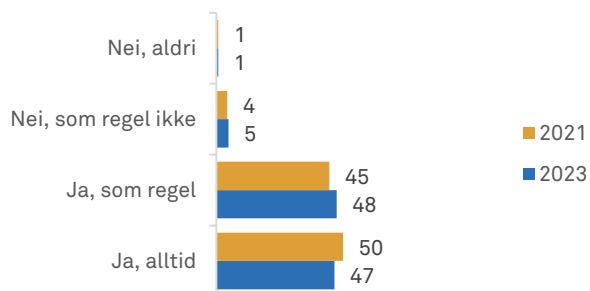

” 9 av 10 barn har en venn de kan snakke med om alt mulig

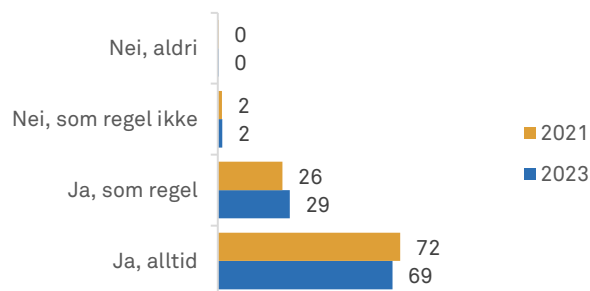
Prosentandel som har en fortrolig venn – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

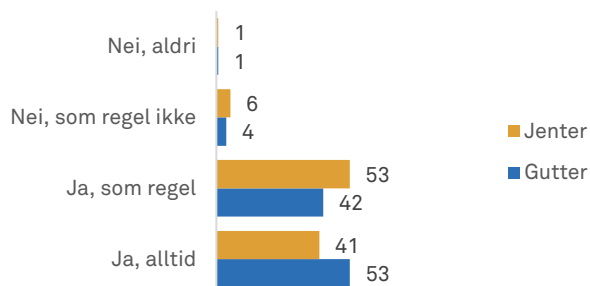
Har du noen å være sammen med på fritiden? Ung i Oslo 2021 – 2023

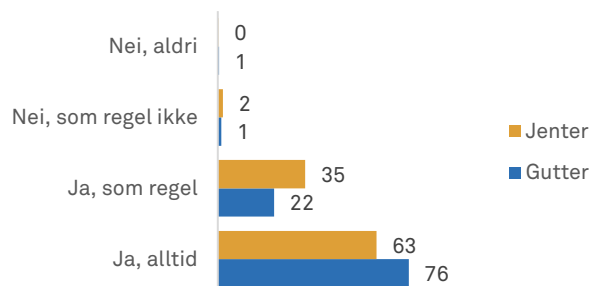
Har du noen å være sammen med i friminuttene på skolen? Ung i Oslo 2021 – 2023

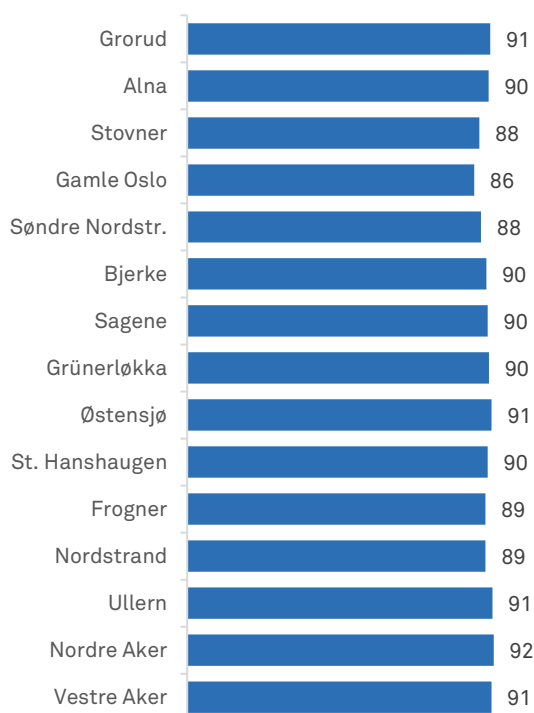
Har du noen å være sammen med på fritiden? Blant gutter og jenter

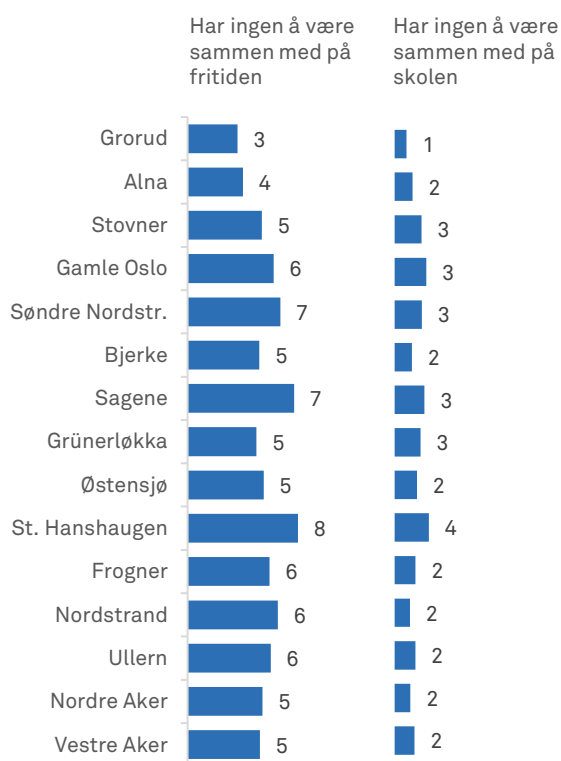
Har du noen å være sammen med i friminuttene på skolen? Blant gutter og jenter

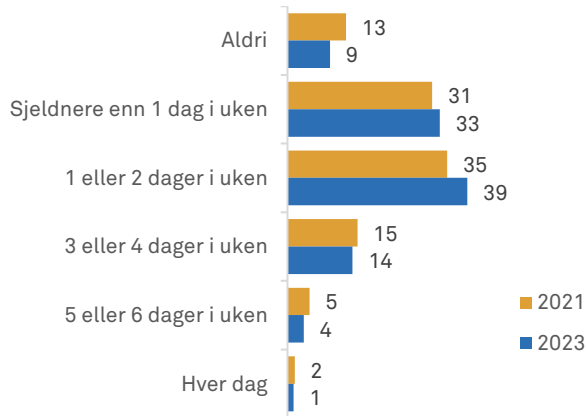
Prosentandel i ulike bydeler som har en fortrolig venn.

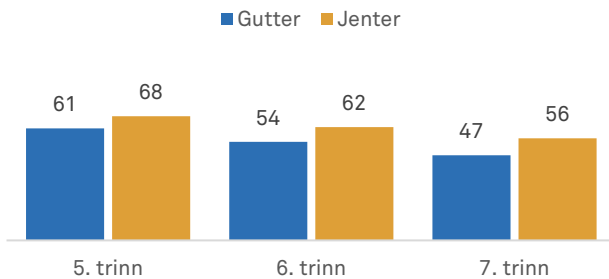
Prosentandel i ulike bydeler som ikke har noen å være sammen med.

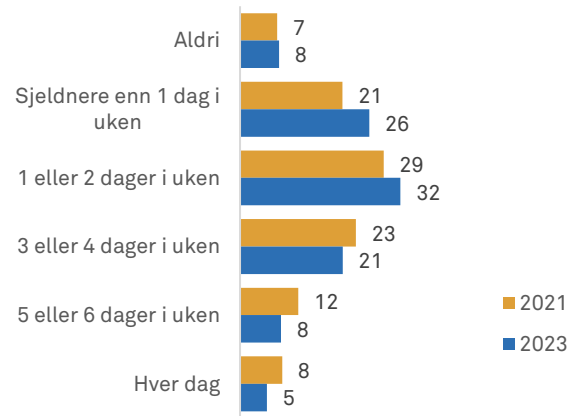
Hvor ofte er du vanligvis sammen med venner hjemme hos deg eller hos dem? Ung i Oslo 2021 – 2023

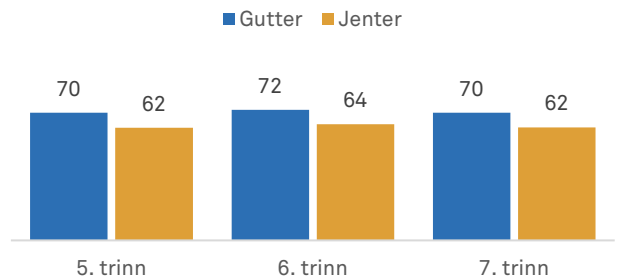
Prosentandel som vanligvis er sammen med venner hjemme minst en gang i uka. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

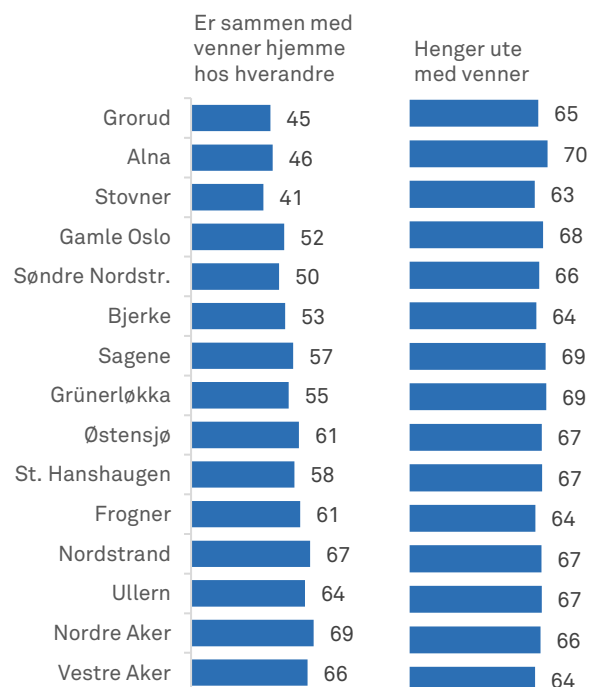
Hvor ofte henger du vanligvis sammen med med venner ute? Ung i Oslo 2021 – 2023

Prosentandel som vanligvis henger ute sammen med venner minst en gang i uka. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel i ulike bydeler som vanligvis er sammen med venner hjemme eller henger ute med venner minst en gang i uka.

Å være sammen med venner på fritiden

De aller fleste barn er sammen med venner på fritiden – enten hjemme hos hverandre eller ute et sted. Det er imidlertid stor variasjon barna imellom når det gjelder hvor ofte de fysisk er sammen med vennene sine.

Samlet sett er det vanligere at barn møter vennene sine ute enn hjemme. Det er imidlertid store bydelsvariasjoner. Mens det i flere av de mest ressursrike bydelene er like vanlig å treffes hjemme som ute, er det langt mer vanlig at barn i mange av bydelene på østkanten treffer hverandre ute enn hjemme.

Ensomhet

Ensomhet er en subjektiv følelse som kan oppstå når man opplever å ha mindre sosial kontakt med andre enn man ønsker, eller at kontakten ikke er av tilstrekkelig kvalitet. Ensomhet er ikke nødvendigvis det samme som sosial isolasjon, men personer med lite sosialt nettverk eller som ofte er alene, har gjerne større risiko for å føle seg ensomme.

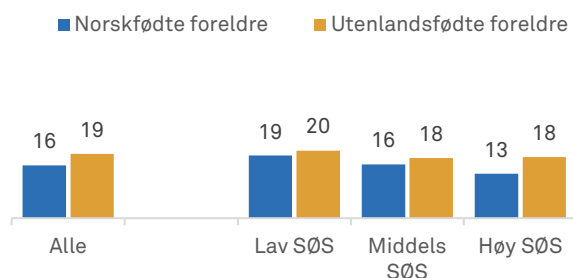
For å måle ensomhet, er det vanlig å stille ett direkte spørsmål om hvorvidt man føler seg ensom, slik det gjøres i Ung i Oslo. Spørsmålet fanger opp hvor ofte man føler seg ensom med svaralternativene aldri, sjelden, ganske ofte, veldig ofte og alltid. Merk at spørsmålet om ensomhet er stilt på en ny måte i undersøkelsen i 2023. Vi kan derfor ikke si noe om endring over tid.

Undersøkelsen viser at 44 % av barna i Oslo aldri føler seg ensomme og 39 % føler seg sjelden ensomme. 17 % av barna er imidlertid ganske ofte, veldig ofte eller alltid, ensomme. Andelene varierer en del mellom bydelene – fra 15 -22 %. Det er noe variasjon mellom barn med ulik sosial bakgrunn.

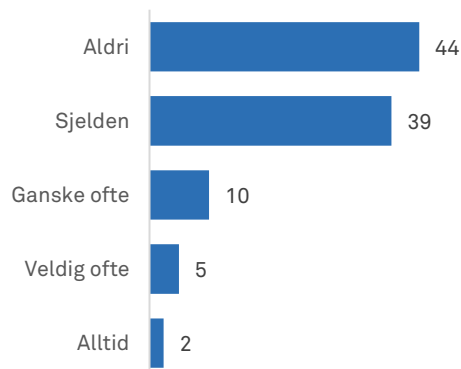
Følelse av ensomhet er videre langt mer utbredt blant jenter enn blant gutter. Blant jentene øker andelen som ofte føler seg ensomme fra 17 % på 5. trinn til 25 % på 7. trinn. Den tilsvarende andelen blant guttene er 12-13 % på alle trinn.

” De fleste barna i Oslo er ikke rammet av ensomhet. 7 % føler seg veldig ofte eller alltid ensomme

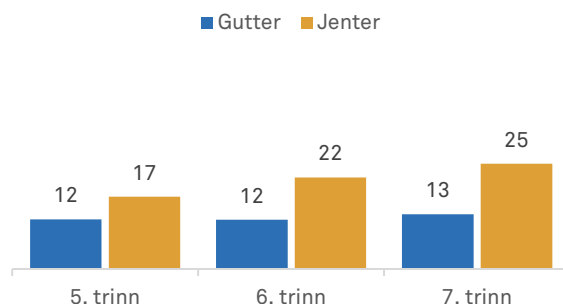
Prosentandel som ganske ofte, veldig ofte eller alltid føler seg ensom – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

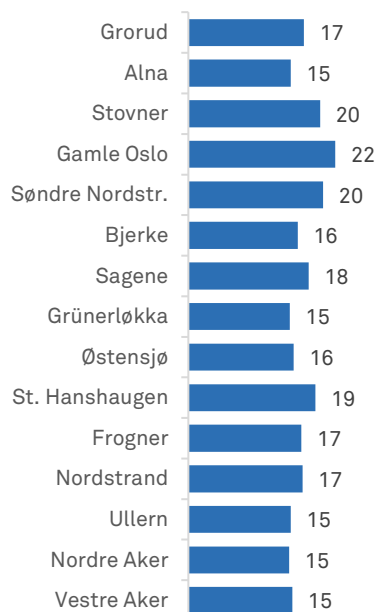
Når du tenker på den siste uka – Har du følt deg ensom?

Prosentandel som ganske ofte, veldig ofte eller alltid føler seg ensom. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel i ulike bydeler som ganske ofte, veldig ofte eller alltid føler seg ensom

Foreldre

For de aller fleste barn representerer foreldrene og de nærmeste foresatte de aller viktigste omsorgspersonene i barns liv. Ressursene hjemme, enten de er økonomiske, kulturelle eller sosiale, danner grunnlaget for barn og unges levekår, trivsel og utvikling.

Resultatene fra Ung i Oslo viser at langt de fleste har gode og tette relasjoner til foreldrene sine. 96 % er ganske eller veldig godt fornøyd med egne foreldre. Når det gjelder dette spørsmålet, er det nærmest ingen forskjell etter kjønn, sosial bakgrunn og bydelstilthørighet.

98 % opplever at foreldrene deres liker dem som de er, og 97 % liker å være sammen med foreldrene sine. Gjennomgående rapporterer barn at foreldrene er gode til å gi dem ros. Det store flertallet opplever at foreldrene deres kjenner vennene deres og at de i all hovedsak vet hvor barna er i fritiden.

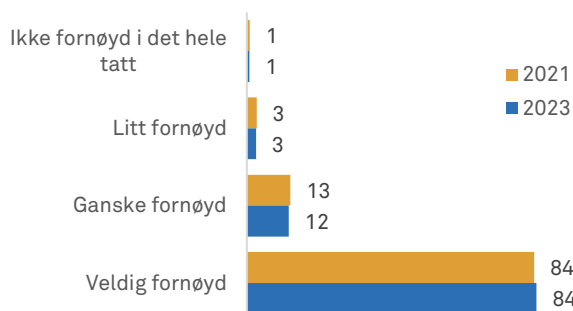
En mindre gruppe barn opplever imidlertid ikke foreldrene sine like positivt. Hvor mange dette gjelder avhenger av hva som er kartlagt, men gruppen utgjør om lag 4 %. Dette er barn som mener foreldrene er lite støttende, som er misfornøyd med foreldrene sine eller som ikke liker å være sammen med dem. Det er imidlertid en del flere som opplever at foreldre ofte kjefter på dem. I Oslo gjelder dette 19 % av barna.

Hvordan barna i Oslo opplever forholdet til foreldrene har ikke endret seg i perioden 2021 til 2023.

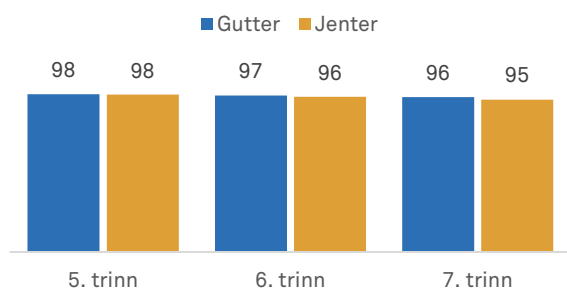
Barna ble også spurt om de gjør noe sammen med familien. De fleste svarer noen ganger i uka. På dette området er det imidlertid store variasjoner mellom barn. Mens 28 % vanligvis gjør noe med familien minst fem dager i uka, svarer 16 % at de sjeldnere enn ukentlig gjør noe sammen.

De fleste barn er i større eller mindre grad involvert i husarbeid. Men også her er det stor variasjon. 5 % hjelper vanligvis aldri til hjemme og 19 % sjeldnere enn en gang i uka, mens 16 % av barna hjelper til med husarbeid hver dag.

Hvor fornøyd er du med foreldrene dine? Ung i Oslo 2021 – 2023

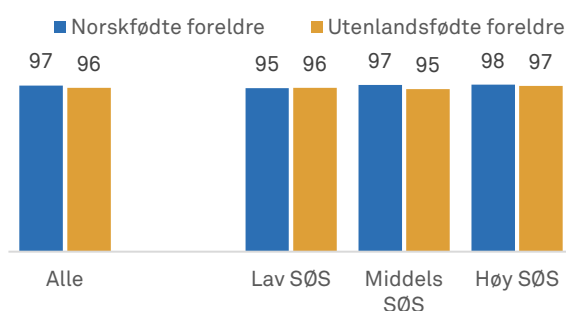

Prosentandel som er fornøyd med foreldrene sine. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

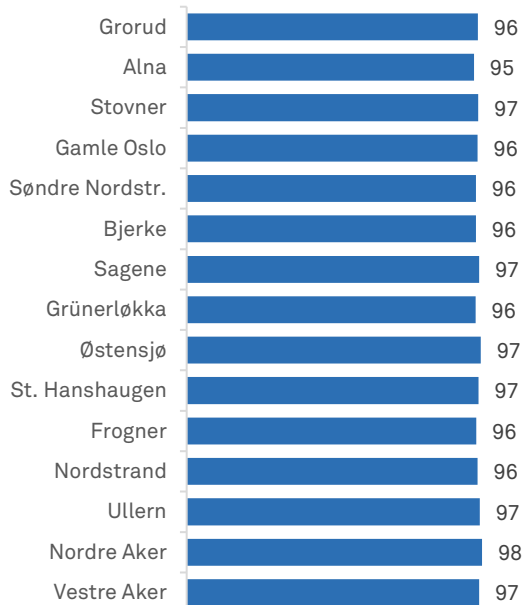

” De aller fleste barna er veldig godt fornøyd med foreldrene sine

Prosentandel som er fornøyd med foreldrene sine – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

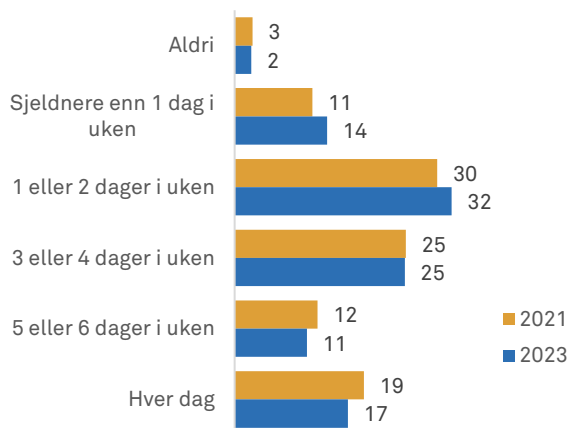

Prosentandel i ulike bydeler som er fornøyd med foreldrene sine

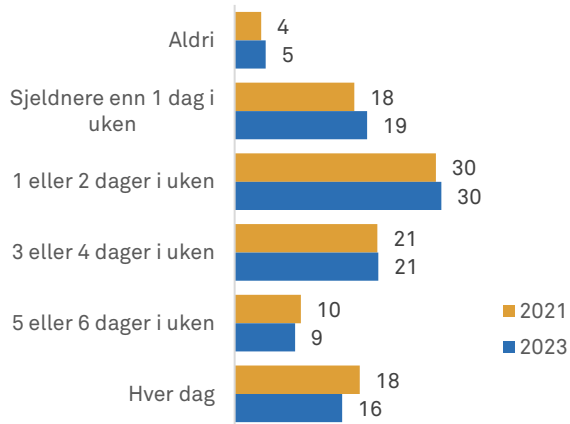

” De aller fleste barn i Oslo liker å være sammen med foreldrene sine

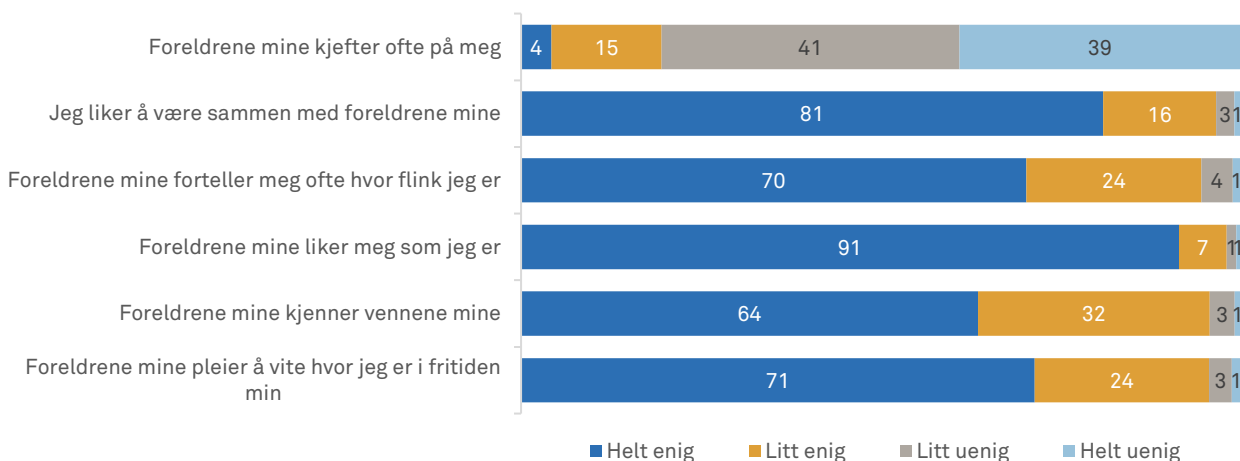
Hvor ofte gjør du vanligvis noe sammen med familien? Ung i Oslo 2021 – 2023

Hvor ofte hjelper du vanligvis til med husarbeidet? Ung i Oslo 2021 – 2023

Hva barn i Oslo mener om sine foreldre

Skole

Skolen er en viktig lærings – og omsorgsarena, men også en arena for sosialt samvær med jevnaldrende. Skolen er et sted hvor vennskap utvikles – i timene og i friminuttene, men også på skoleveien. I en tid der digitale kommunikasjonsformer preger mye av fritiden til barn, utgjør skolehverdagen – og det fysiske samværet som finner sted der – en sentral arena for barns fysiske samvær med andre barn.

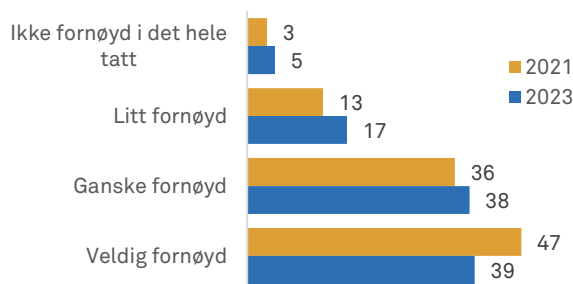
Det er derfor et viktig funn at de fleste barn i Oslo trives på skolen. 91 % av barna trives på skolen og like mange opplever at lærerne deres bryr seg. 86 % føler at de passer inn blant elevene i klassen og 88 % forteller at de alltid har det bra i friminuttene. 39 % er veldig fornøyd med skolen de går på og ytterligere 38 % er ganske fornøyd. Det er samtidig mange barn (70 %) som kjeder seg i timene, og 29 % av barna gruer seg ofte til å gå på skolen. Det er litt flere barn i Oslo som sier at de kjeder seg i skoletimene og ofte gruer seg i 2023 sammenlignet med i 2021, mens opplevd press, som å snakke foran klassen eller grue seg veldig til å ha prøve, ikke har endret seg i samme periode.

Generelt er det små kjønnsforskjeller i skoletrivsel. En god del flere jenter enn gutter gir imidlertid uttrykk for at de gruer seg til å ha prøve eller at de føler seg redde når de skal snakke foran klassen. Andelen jenter som synes dette er utfordrende, øker fra 5. til 7. trinn. Blant guttene finner vi ingen tilsvarende økning. Jentene endrer altså sitt forhold til skolen, i større grad enn guttene, i denne alderen. Det kan se ut som de både blir mer selvbevisste og mer preget av et alvor knyttet til prestasjon i skolen.

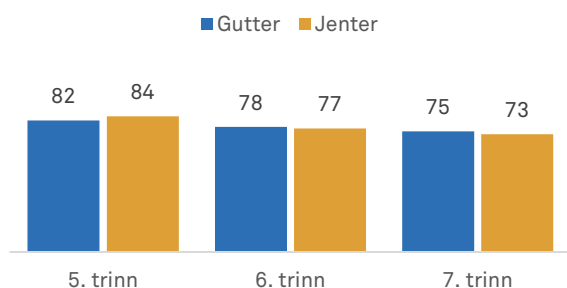
Skolen er ikke ferdig når skoleklokka slår. De aller fleste bruker en del tid på lekser og vanligst er det å bruke mellom en halv time og en time. For jentene øker tiden de vanligvis bruker på lekser med økende alder, mens det tilsvarende ikke gjelder for guttene. Barn med utenlandsfødte foreldre bruker noe mer tid på lekser enn barn med norskfødte foreldre, mens det skiller lite etter barnas sosioøkonomiske bakgrunn. Andelen som bruker mye tid på lekser har gått markant ned fra 2021 til 2023.

I alle bydelene er flertallet av barna fornøyd med skolen, og de aller fleste trives. Det er imidlertid en liten tendens til at en høyere andel av barna i flere av bydelene på østkanten gruer seg til å gå på skolen eller til å ha prøver, mens noen flere i de mest ressursrike bydelene kjeder seg i timene. Andelen av barna som er fornøyd med skolen sin varierer også noe mellom bydelene, med lavest andel som er fornøyd i Bydel Søndre Nordstrand (68 %) og høyest i Bydel Nordre Aker (87 %). Andelen som bruker mer enn en time på lekser en vanlig dag, varierer mye mellom bydelene.

Hvor fornøyd er du med skolen du går på? Ung i Oslo 2021 – 2023

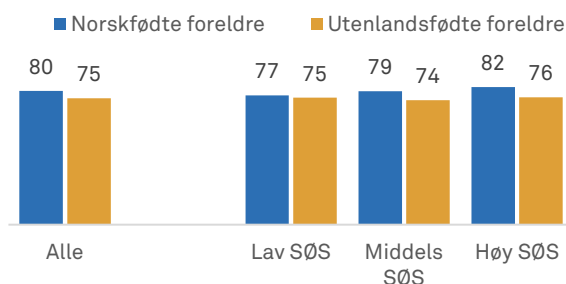

Prosentandel som er ganske eller veldig fornøyd med skolen de går på. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

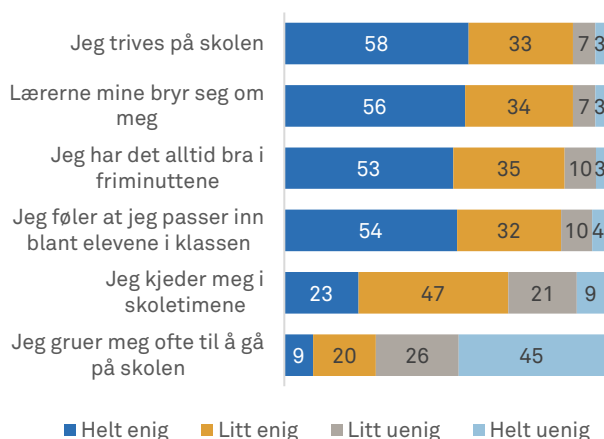

” Trivselen i barne- skolen er høy. De fleste opplever gode relasjoner til lærerne og til elevene i klassen

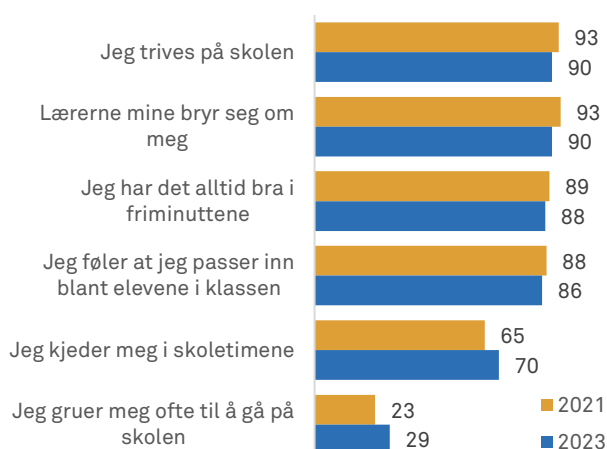
Prosentandel som er ganske eller veldig fornøyd med skolen de går på – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

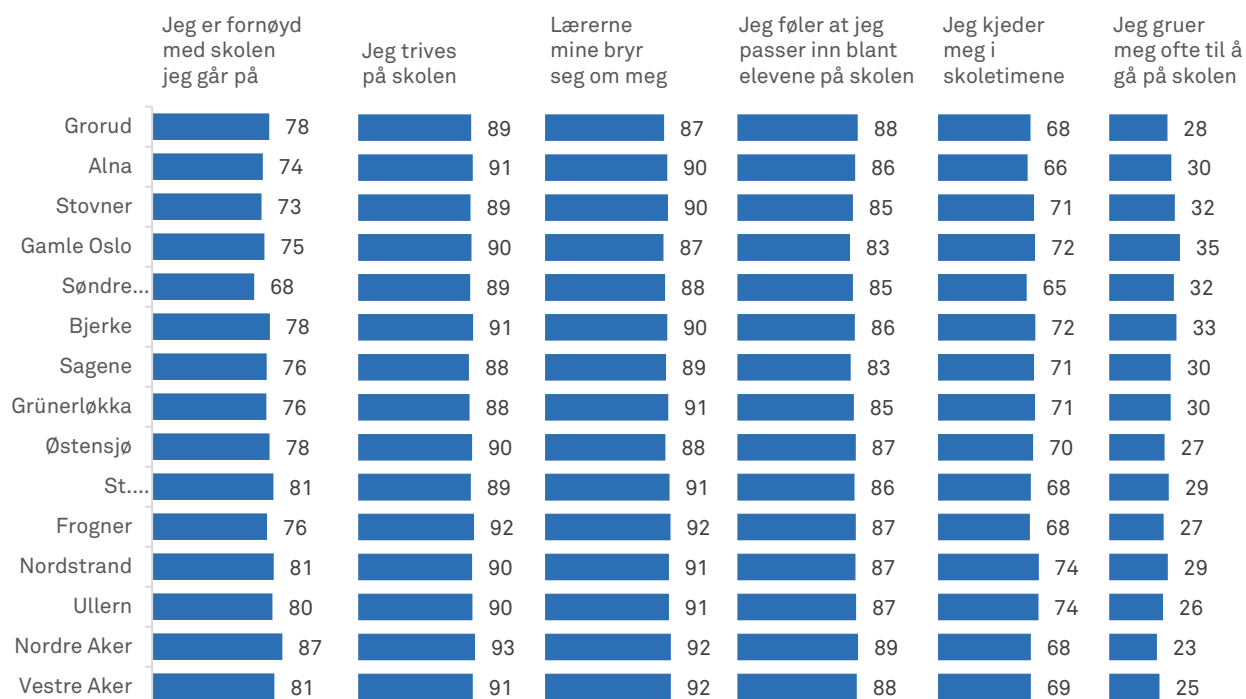
Hvordan barn i Oslo har det på skolen

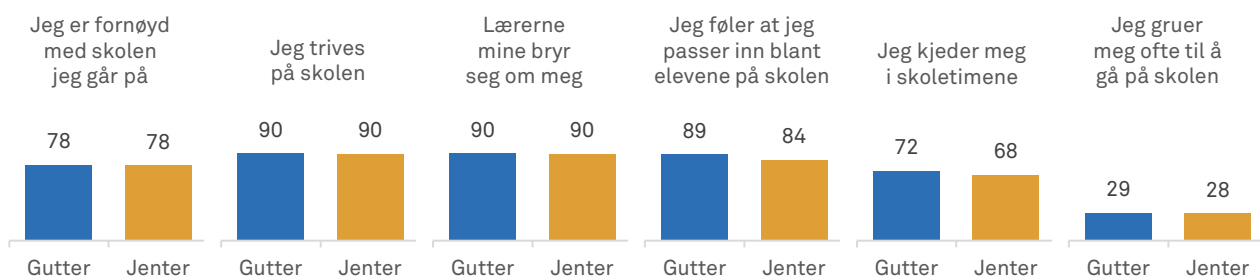
Prosentandel som er enig i ulike utsagn om hvordan de har det på skolen. Ung i Oslo 2021 – 2023

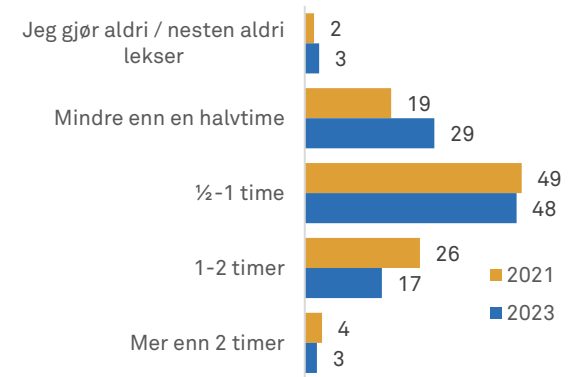
Prosentandel i bydelene som er enige i ulike utsagn om hvordan de har det på skolen

Prosentandel gutter og jenter som er enige i ulike utsagn om hvordan de har det på skolen

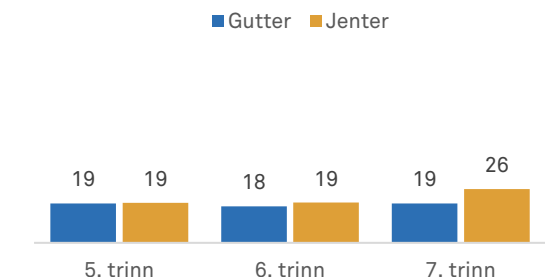

Omtrent hvor lang tid bruker du på lekser i løpet av en vanlig dag? Ung i Oslo 2021 – 2023

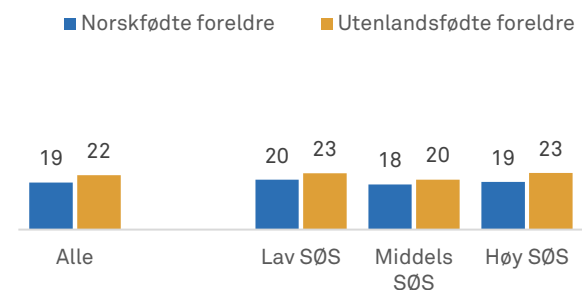

” Det er stor variasjon i hvor mye tid barn bruker på lekser

Prosentandel som bruker mer enn en time på lekser en vanlig dag. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel som bruker mer enn en time på lekser en vanlig dag – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

Lekser

I Ung i Oslo kartlegges tiden barna bruker på lekser. De ble bedt om å oppgi hvor lang tid de vanligvis bruker på lekser en vanlig dag. Spørsmålet kan være vanskelig å svare helt presist på, siden mange vil bruke noe tid enkelte dager og mye tid andre dager. Det er likevel et spørsmål som nesten alle barna har svart på.

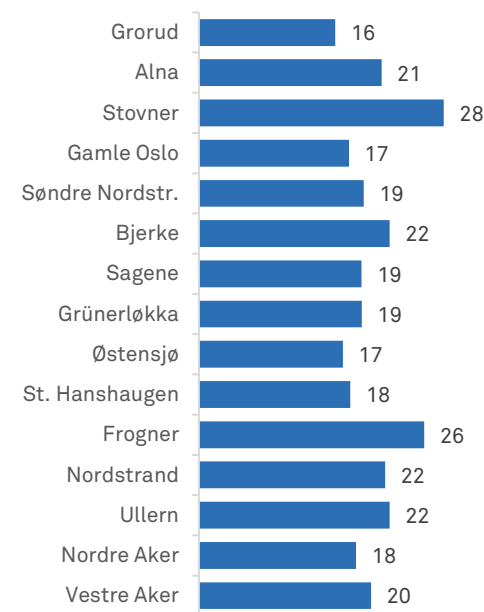
Barnas svar viser at de aller fleste bruker en del tid på lekser og at det vanligste er å bruke mellom en halv time og en time. Dette gjelder 48 % av barna i Oslo. 20 % bruker mer tid og 29 % bruker mindre tid. 3 % av barna sier at de aldri eller nesten aldri gjør lekser.

Det er forholdsvis små forskjeller mellom gutter og jenter i tid brukt på lekser. Blant elevene på 5. trinn er det ingen kjønnsforskjell. På 7. trinn er andelen jenter som bruker mye tid på lekser noe høyere enn blant guttene.

Andelen som bruker mer enn en time på lekser en vanlig dag varierer mye mellom bydelene. Det er flest som bruker mye tid i Bydel Stovner og Bydel Frogner. Tallene er lavest i bydelene Grorud, Gamle Oslo og Østensjø.

Barn med utenlandsfødte foreldre bruker noe mer tid enn barn med norskfødte foreldre, mens det skiller lite etter barnas sosioøkonomiske bakgrunn.

Prosentandel i ulike bydeler som bruker mer enn en time på lekser en vanlig dag

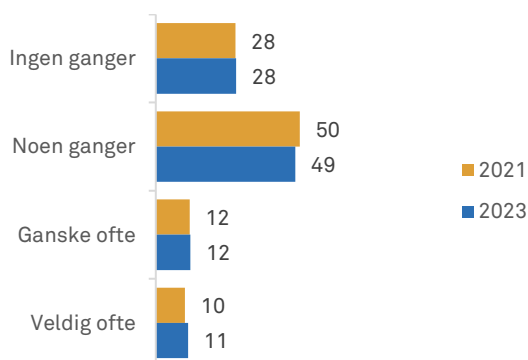
Å grue seg til prøver og føle seg redd foran klassen

I Ung i Oslo ble barna spurt om de føler seg redde hvis de må snakke foran klassen og om de gruer seg til å ha prøve. 23 % av barna svarer at de ganske ofte eller veldig ofte føler seg redde når de skal snakke foran klassen. Halvparten kan føle på dette noen ganger, mens 28 % sier at dette ikke skjer. Tilsvarende tall gjelder for det å grue seg til å ha prøve. Rundt en av fire sier det skjer ofte, halvparten noen ganger og en av fire at det ikke skjer.

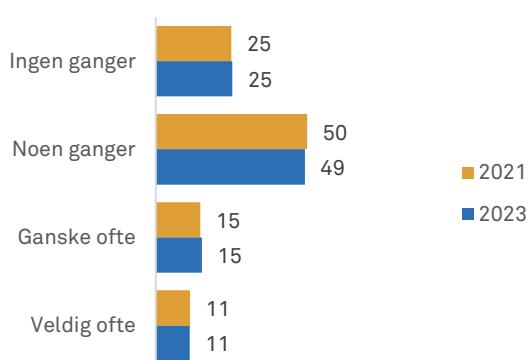
Både det å grue seg til prøver og det å være redd for å snakke foran klassen, er mer utbredt blant jenter enn blant gutter. Kjønnsforskjellene øker imidlertid tydelig fra 5. til 7. trinn. Andelen som opplever disse problemene øker en god del blant jenter i denne aldersperioden, mens andelen ikke endrer seg noe særlig med alderen blant guttene.

Det er noen variasjoner mellom bydelene i hvordan barna forholder seg til prestasjoner i skolesammenheng. Det er en tendens til at andelen som gruer seg til å ha prøve er størst i de bydelene der relativt mange har få ressurser i hjemmet. Men dette mønsteret er ikke helt tydelig.

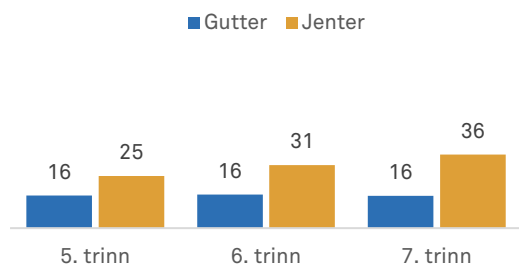
Føler du deg redd hvis du må snakke foran klassen? Ung i Oslo 2021 – 2023

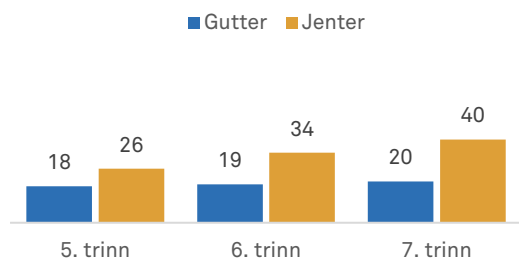
Gruer du deg veldig når du skal ha en prøve? Ung i Oslo 2021 – 2023

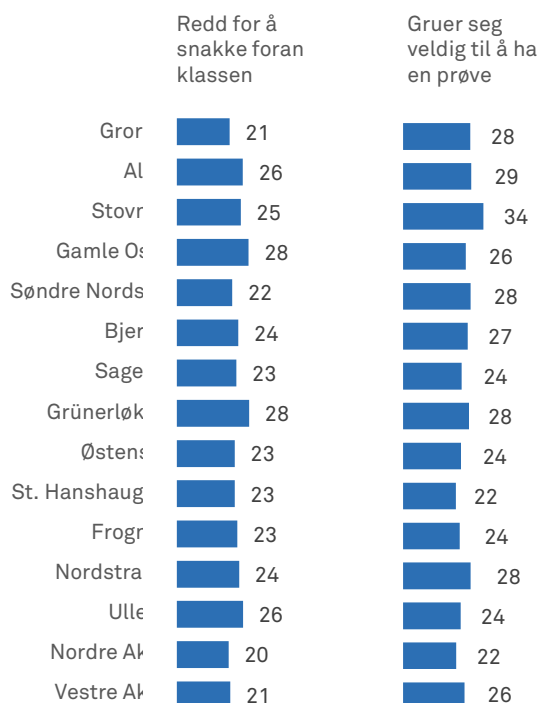
Prosentandel som ganske eller veldig ofte føler seg redd hvis de må snakke foran klassen. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel som ganske eller veldig ofte gruer seg veldig når de skal ha en prøve. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel i ulike bydeler som ganske eller veldig ofte opplever skolerelatert press

Lokalmiljøet

Forskjellige nærområder og lokalmiljøer kan gi ulike muligheter for aktiviteter og sosialt samvær. Tilbudet av organisasjoner, fritids- og kulturtilbud påvirker individuell utfoldelse og kan samtidig bidra til å skape identitet og tilhørighet i et nærområde. Det samme gjelder tilgangen på åpne møteplasser, rekreasjonsområder og urørt natur. Barn og unge bruker nærområdet i større grad og på en annen måte enn voksne. Trygge og sunne nærområder er derfor særlig viktig for barns velferd, trivsel og utvikling. Barn og unge kan også ha andre meninger enn voksne om hva som gir livskvalitet i nærområdet deres. Det er derfor viktig å spørre barna selv om hvordan de opplever nærområdet sitt.

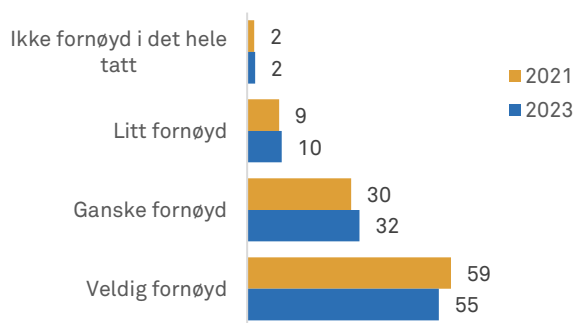
I Ung i Oslo ble barna spurt om hvor fornøyd de er med nærområdet der de bor. Den store majoriteten er fornøyd. 55 % er veldig fornøyd og 32 % ganske fornøyd. Bare 2 % er ikke fornøyd i det hele tatt. Andelen som er fornøyd med nærområdet varierer lite etter kjønn og alder. Blant barna med norskfødte foreldre er det en høyere andel som er fornøyd med nærområdet sitt (90 %) enn blant barn med utenlandsfødte foreldre (83 %). I begge grupper er det imidlertid en tydelig sosial gradient hvor barn med lav sosioøkonomisk status er mindre fornøyd enn barn med høy sosioøkonomisk status. Forskjellene gjenspeiler seg også i bydelstallene, med færrest fornøyd barn i Bydel Alna (81 %) og flest fornøyd i Bydel Nordre Aker (93 %). Andelen som er veldig fornøyd med nærområdet sitt er litt lavere i 2023 sammenlignet med 2021.

En annen kvalitet ved nærmiljøet handler om å føle seg trygg når man er ute. Den store majoriteten av barna opplever dette som trygt. 94 % opplever at de føler seg ganske eller veldig trygge når de er ute i området der de bor, og 92 % føler seg trygge på vei til og fra skolen. De resterende svarer at de ikke føler så trygge eller at de ikke er trygge i det hele tatt. Andelen som svarer at de føler seg veldig trygge ute og på vei til og fra skolen, har gått noe ned fra 2021 til 2023.

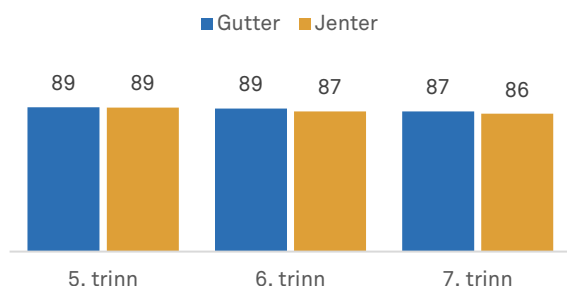
Noen flere av guttene (95 %) enn jentene (93 %) føler seg trygge i nærområdet sitt. Litt større kjønnsforskjeller gjelder for andelen som er trygge på skoleveien. Her opplever 94 % av guttene trygghet, mot 89 % av jentene.

Flere opplever utrygghet i flere av bydelene på østkanten enn i bydelene i Oslo vest. Eksempelvis er trygghetsfølelsen når barna er ute i nærområdet lavest i Bydel Gamle Oslo (89 %) og høyest i Bydel Nordre Aker (97 %).

Hvor fornøyd er du med nærområdet der du bor? Ung i Oslo 2021 – 2023

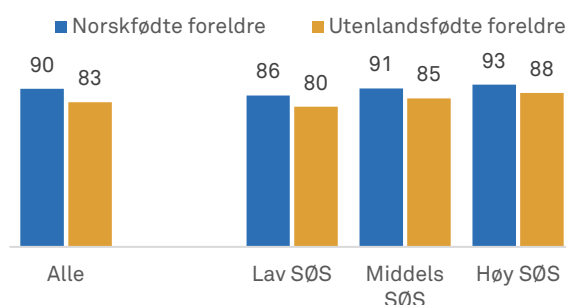

Prosentandel som er fornøyd med nærområdet der de bor. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

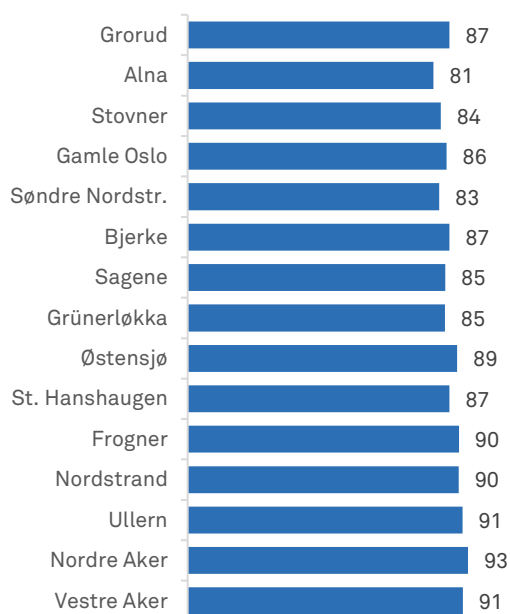

” Opplevd trygghet og hvor fornøyd barna i Oslo er med nærområdet sitt, er ikke likt fordelt

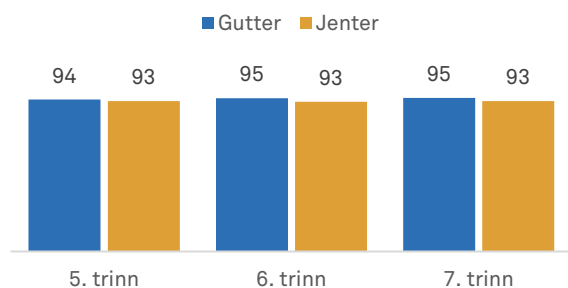
Prosentandel som er fornøyd med nærområdet der de bor – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

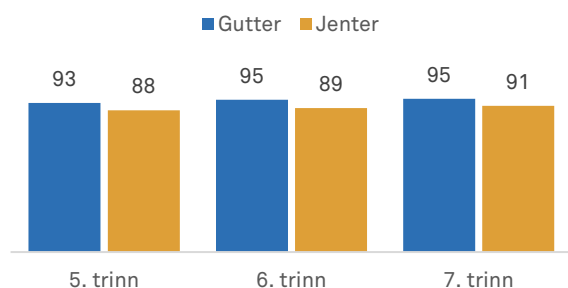
Prosentandel i ulike bydeler som er fornøyd med nærområdet der de bor

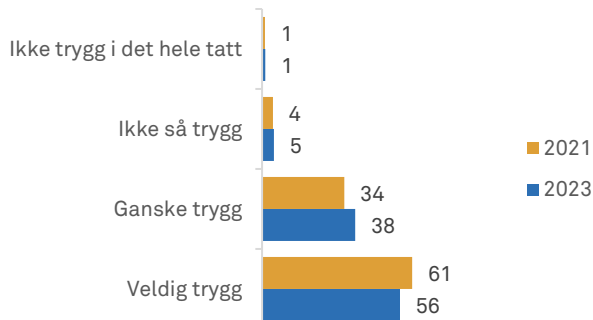
Prosentandel som føler seg ganske eller veldig trygge når de er ute i området der de bor. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

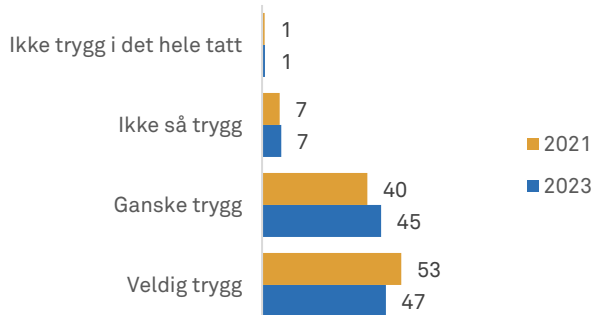
Prosentandel som føler seg ganske eller veldig trygg på vei til og fra skolen. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

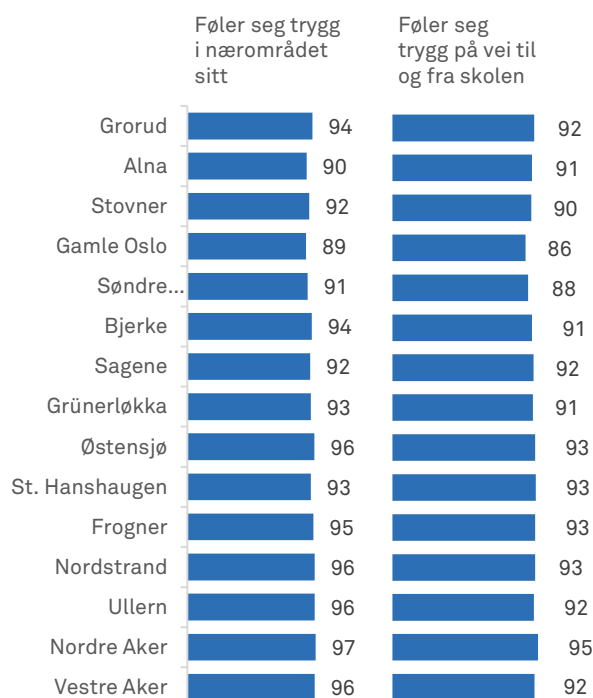
Hvor trygg føler du deg når du er ute i området der du bor? Ung i Oslo 2021 – 2023

Hvor trygg føler du deg på vei til og fra skolen? Ung i Oslo 2021 – 2023

Prosentandel i ulike bydeler som føler seg trygg i nærområdet og på skoleveien

Fritid

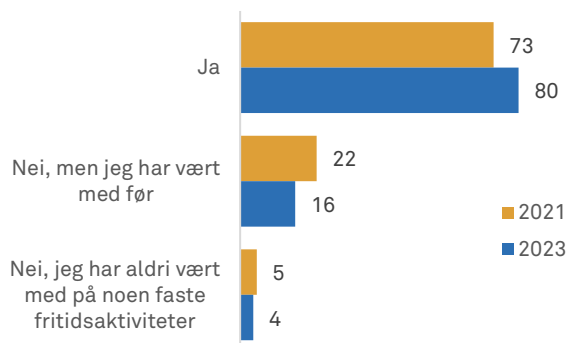
Barns fritid er langt mer organisert enn tidligere. Organiserte aktiviteter med voksne til stede utgjør en viktig sosial arena, som tilbyr barn andre erfaringer enn det de vanligvis opplever i skole, i uformell lek, gjennom sosiale medier eller gaming. Samtidig krever deltakelse i fritidsaktiviteter ressurser av foreldrene, både til å følge opp og betalingsevne. Digitale medier har også stor betydning for barns hverdagsliv og måten de er sammen på.

I Ung i Oslo ble barna spurt om de for tiden er med på noen faste fritidsaktiviteter. 80 % av barna svarte at de var med på slike aktiviteter, mens 16 % har vært med tidligere og 4 % har aldri vært med. Idretten er den vanligste aktiviteten, men det er også en del som er med på kulturaktiviteter, går i fritidsklubb eller deltar i religiøse aktiviteter. Samlet sett deltar omtrent like mange gutter som jenter, med litt lavere deltakelse blant jentene i 6. og 7. trinn. En del flere gutter enn jenter driver med idrett, mens flere jenter enn gutter spiller instrument, synger eller er med i teater eller dans. Det har vært en økning i deltakelse og aktivitet fra 2021 til 2023. Størst er økningen i organisert sport og idrett, men også andelen barn som er på fritidsklubb og juniorklubb har økt betydelig i denne perioden.

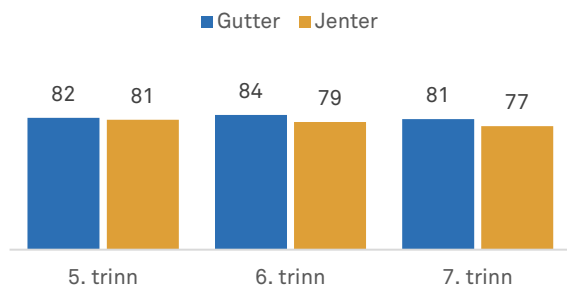
Barn med utenlandsfødte foreldre deltar i faste fritidsaktiviteter langt sjeldnere (66 %) enn barn med norskfødte foreldre (87 %). I tillegg betyr barnas sosioøkonomiske status mye for hvorvidt de er med eller ikke. De sosiale forskjellene i deltakelse gir seg utslag i store bydelsforskjeller. Mens 91 % av barna i Bydel Ullern og Bydel Nordre Aker er med på en eller flere faste fritidsaktiviteter, gjelder dette 63 % blant barna i Bydel Alna og Bydel Stovner. Bydelsforskjellene reflekterer i stor grad ulikheter i rekruttering til idrett, men også deltakelse i kulturorienterte aktiviteter er langt mer vanlig i de mest ressursrike byområdene. Å spille instrument eller synges er mest utbredt i flere av de indre bydelene. Deltakelse i fritidsklubb og religiøse aktiviteter er derimot mest utbredt i bydelene på østkanten og i enkelte indre bydelers.

Mange barn bruker mye av fritiden sin på ulike skjermaktiviteter. 40 % av barna bruker vanligvis mer enn tre timer daglig. Det har vært en liten nedgang i andelen som bruker mye tid på skjerm fra 2021 til 2023. Flere gutter enn jenter bruker mye tid foran en skjerm, og særlig dataspilling bidrar til dette. Barna bruker en god del mer tid foran skjerm desto eldre de blir. Dette skyldes først og fremst at de eldste barna bruker mer tid på sosiale medier enn de yngste. Bruk av sosiale medier er en av aktivitetene som endres aller mest i denne aldersperioden. Mens under en av fire bruker mer enn en time på sosiale medier blant 5. klassingene, gjelder det samme over halvparten av 7. klassingene.

Er du med på noen faste fritidsaktiviteter for tiden?
Ung i Oslo 2021 – 2023

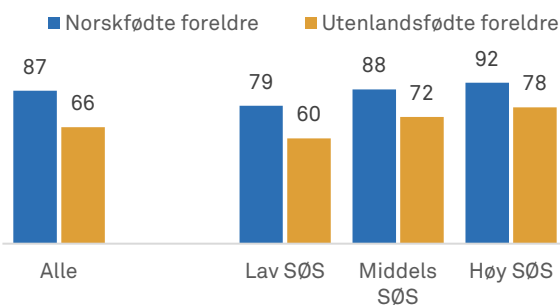

Prosentandel som er med på faste fritidsaktiviteter.
Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

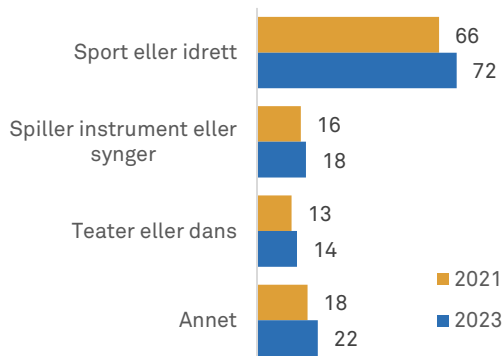

De aller fleste barn i Oslo er med på faste fritidsaktiviteter

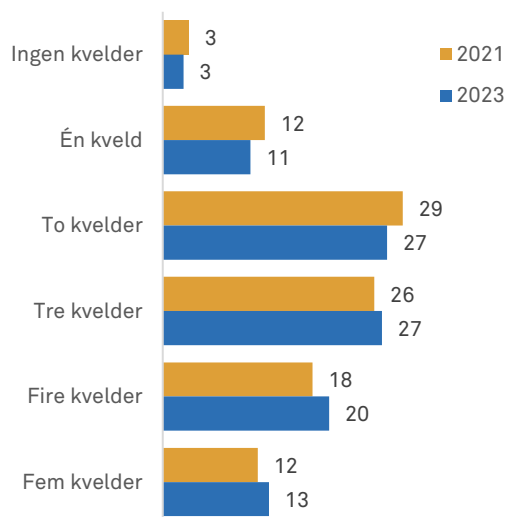
Prosentandel som er med på faste fritidsaktiviteter – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

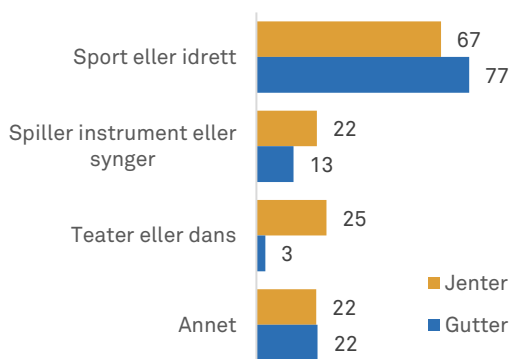
Hvor mange som driver med ulike typer faste fritidsaktiviteter. Ung i Oslo 2021 – 2023

Hvor mange kvelder (mandag til fredag) barn er med på faste fritidsaktiviteter. Blant de som er aktive. Ung i Oslo 2021 – 2023

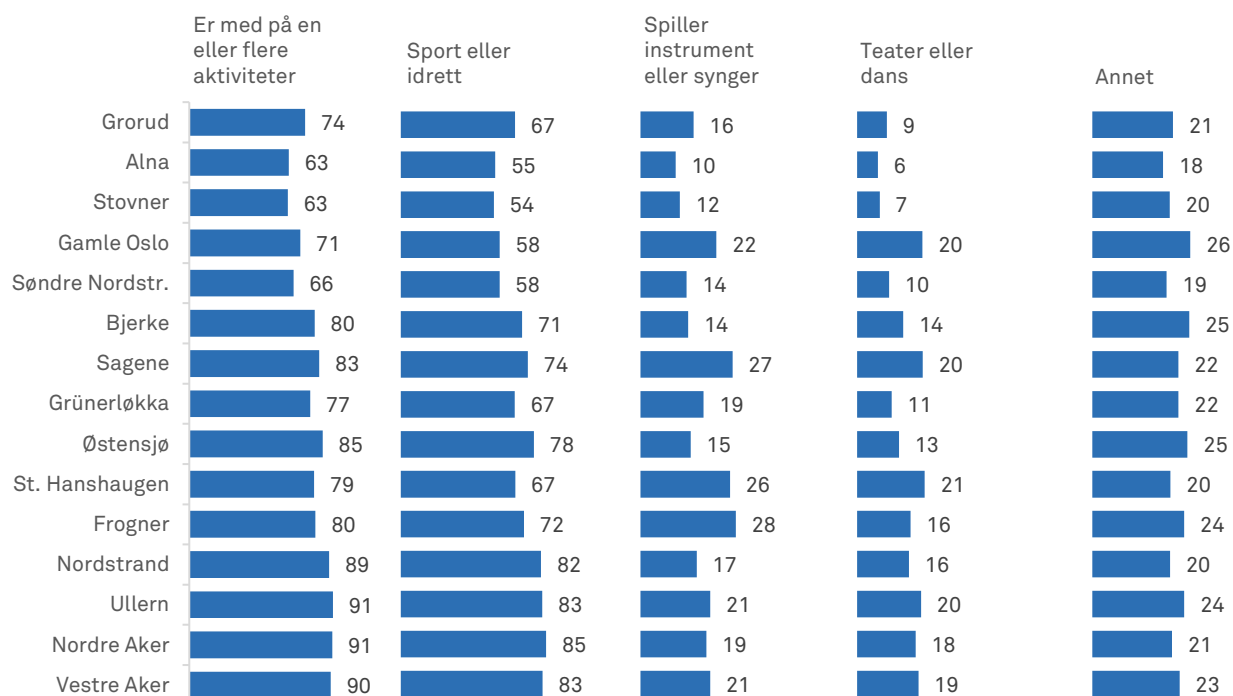

Prosentandel gutter og jenter som driver med ulike typer faste fritidsaktiviteter

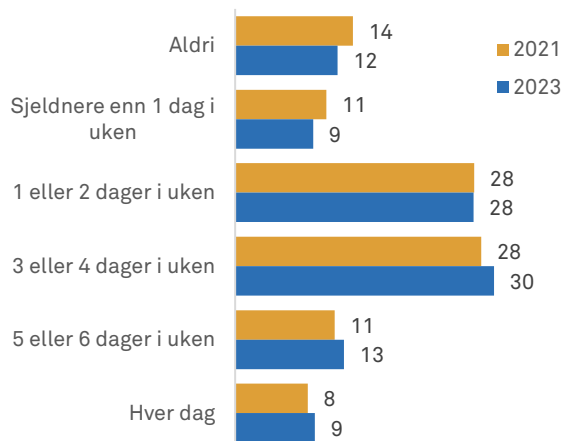

” Hvorvidt barn deltar i faste fritidsaktiviteter varierer mye mellom bydelene

Prosentandel i bydelene som er med på faste fritidsaktiviteter

Tenk på fritiden din utenfor skolen. Hvor ofte trener du eller driver med sport? Ung i Oslo 2021 – 2023

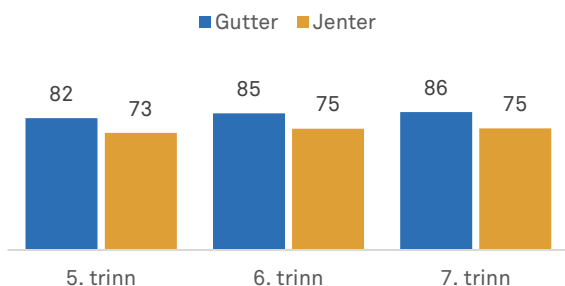
Trening og sport

De aller fleste barn i Oslo driver med en eller annen form for trening eller sport. Kun 12 % av barna sier dette er noe de aldri driver med. De fleste barna gjør dette 1-4 dager i uka. 22 % trener eller driver med sport minst 5 dager i uka.

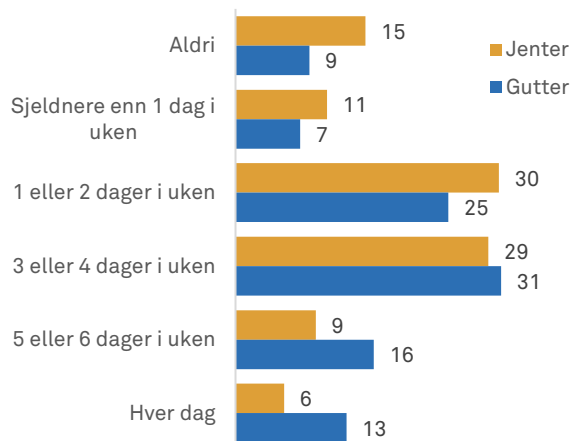
Det er litt flere gutter enn jenter som gjør dette. Guttene er klart overrepresentert blant de aller mest aktive. 29 % av guttene trener eller driver med sport 5 dager eller mer i uka, mot 15 % av jentene. Blant jentene er det 26 % som driver med dette sjeldnere enn en gang i uka, mot 16 % av guttene.

Det er store sosiale forskjeller i andelen som trener eller er aktive i sport. Både foreldrenes fødeland og sosioøkonomiske bakgrunn har stor betydning. Å drive med sport er langt vanligere i de ytre bydelene på vestkanten og i bydelene Nordstrand og Østensjø enn i de indre bydelene og i de ytre bydelene på østkanten.

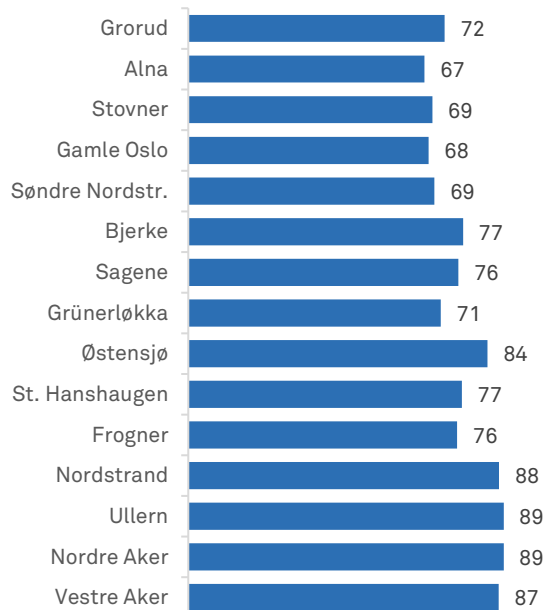
Prosentandel som vanligvis trener eller driver med sport minst en dag i uken. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

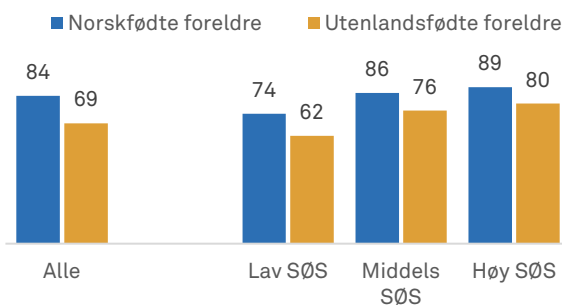
Tenk på fritiden din utenfor skolen. Hvor ofte trener du eller driver med sport?

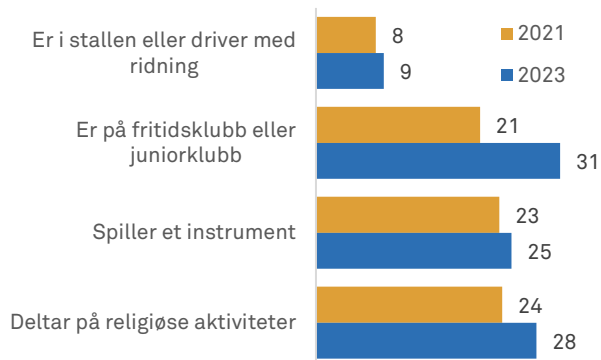
Prosentandel i ulike bydelers som trener eller driver med sport minst en dag i uken

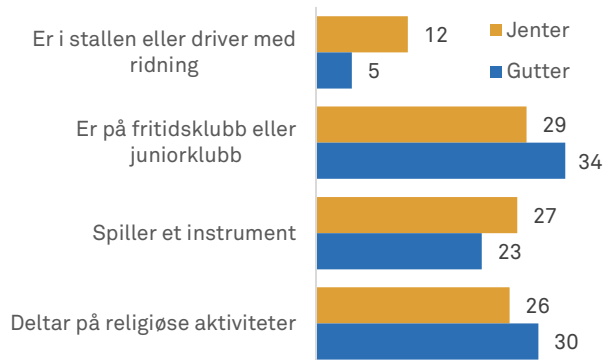
Prosentandel som vanligvis trener eller driver med sport minst en dag i uken – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

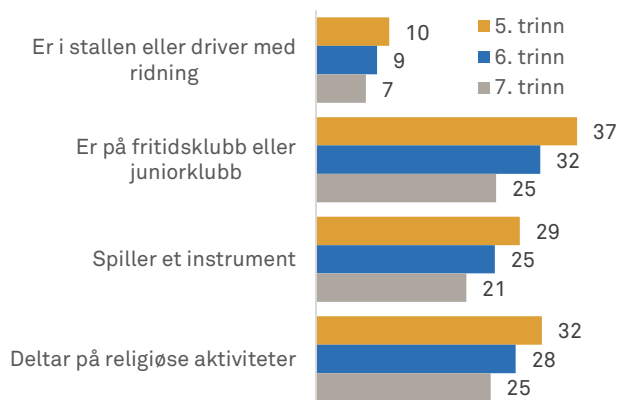
Hvor mange som driver med ulike fritidsaktiviteter. Ung i Oslo 2021 – 2023

Prosentandel gutter og jenter som driver med ulike fritidsaktiviteter

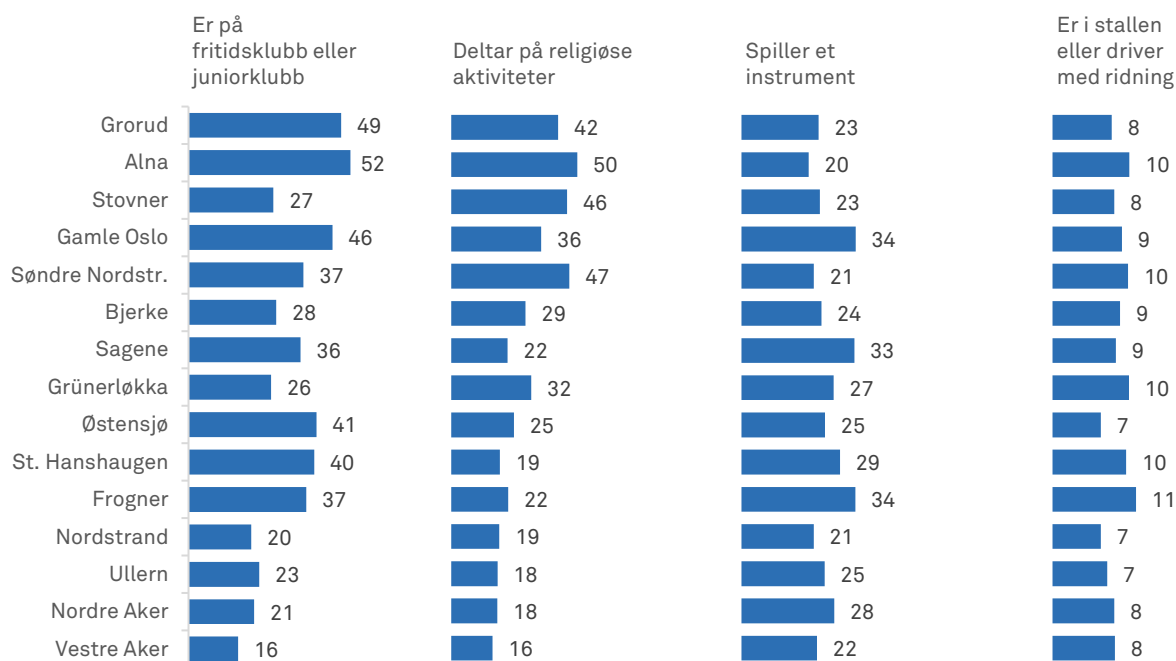

Hvor mange på ulike klassetrinn som driver med ulike fritidsaktiviteter

” Andelen som driver med ulike fritidsaktiviteter har økt fra 2021 til 2023

Prosentandel i bydelene som vanligvis deltar på ulike aktiviteter

Medier

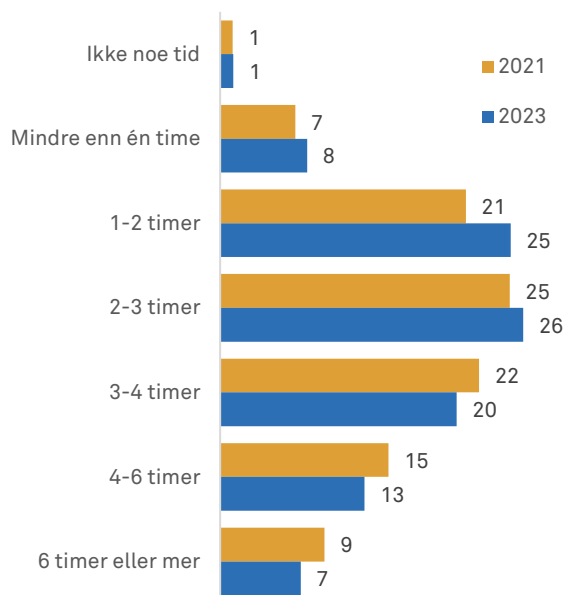
Den digitale utviklingen har ført til at mesteparten av barn og unges mediebruk skjer foran en skjerm. Tilbudet av skjermaktiviteter er betydelig og de aller fleste barna i Oslo bruker en del tid på dette hver eneste dag – selv når vi holder skolearbeidet utenom. Når det gjelder hvor mye tid barna bruker, er det store variasjoner barna i mellom. En stor andel bruker to timer eller mindre (34 %), 26 % bruker 2-3 timer, 20 % bruker 3-4 timer og 20 % fire timer eller mer.

Andelen som bruker mye tid på skjerm er mindre i 2023 sammenlignet med 2021.

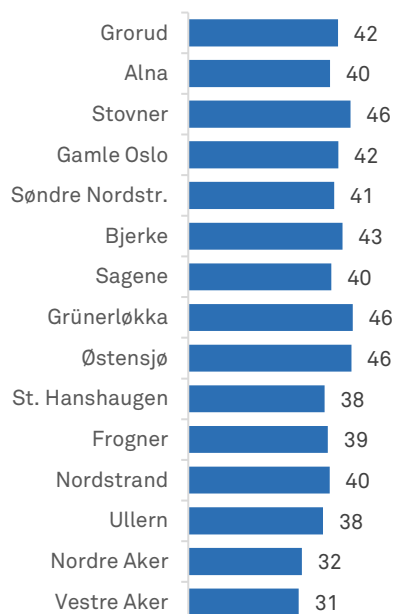
Det er generelt flere gutter enn jenter som bruker mye tid foran skjermen. Hovedforklaringen er at guttene bruker langt mer av fritiden sin på gaming. Kjønnsskjellene blir mindre etter hvert som barna blir eldre, og blant 7. klassingene er det ikke store forskjeller. Endringene med alder må sees i sammenheng med at bruken av sosiale medier opptar stadig mer av barnas tid desto eldre de blir, og at sosiale medier er en aktivitet som i denne aldersgruppen opptar flere av jentene enn av guttene.

Det er nokså stor variasjon i skjermtid mellom bydelene. Blant barn med norskfødte foreldre er det videre en sosial gradient i skjermtid. Andelen barn som bruker mye tid foran skjerm er større blant de med lav SØS (45 %) enn de med høy SØS (34 %).

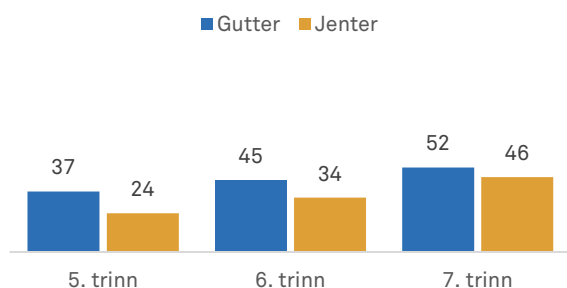
Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du til sammen på aktiviteter foran en skjerm. Ikke ta med skolearbeid. Ung i Oslo 2021 – 2023

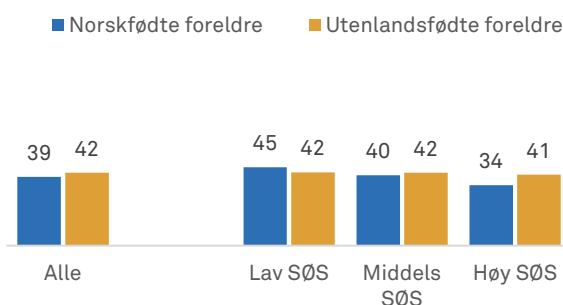
Prosentandel i ulike bydeler som bruker mer enn tre timer foran en skjerm en vanlig dag etter skolen

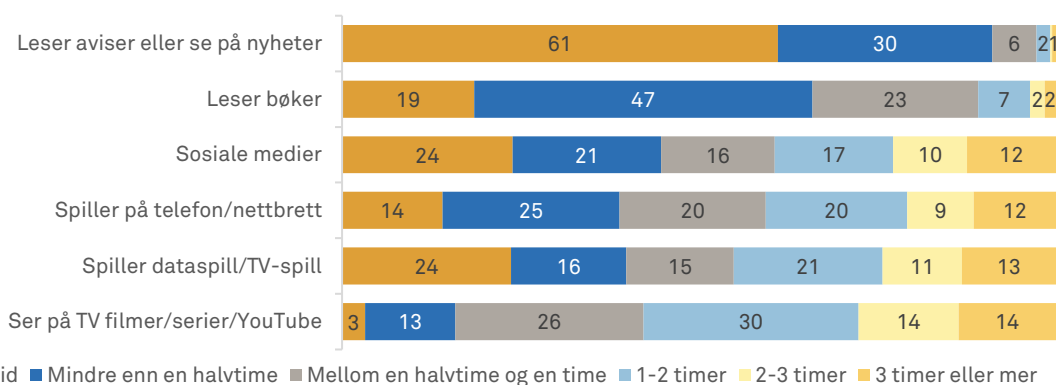
Prosentandel som bruker mer enn tre timer foran en skjerm en vanlig dag etter skolen. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

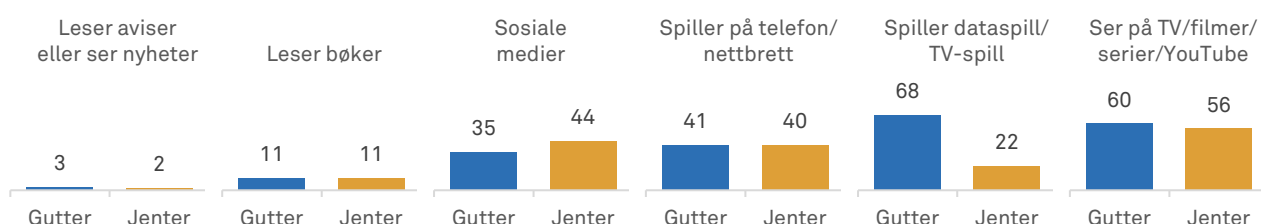
Prosentandel som bruker mer enn tre timer foran en skjerm en vanlig dag etter skolen – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

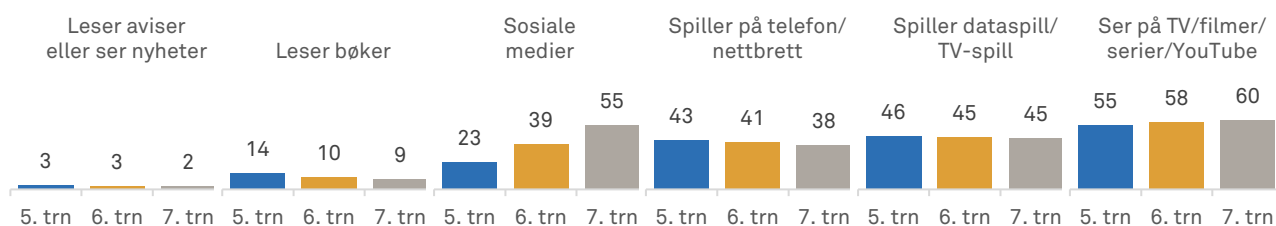
Omtrent hvor mye tid barn bruker på ulike medier en vanlig dag etter skolen

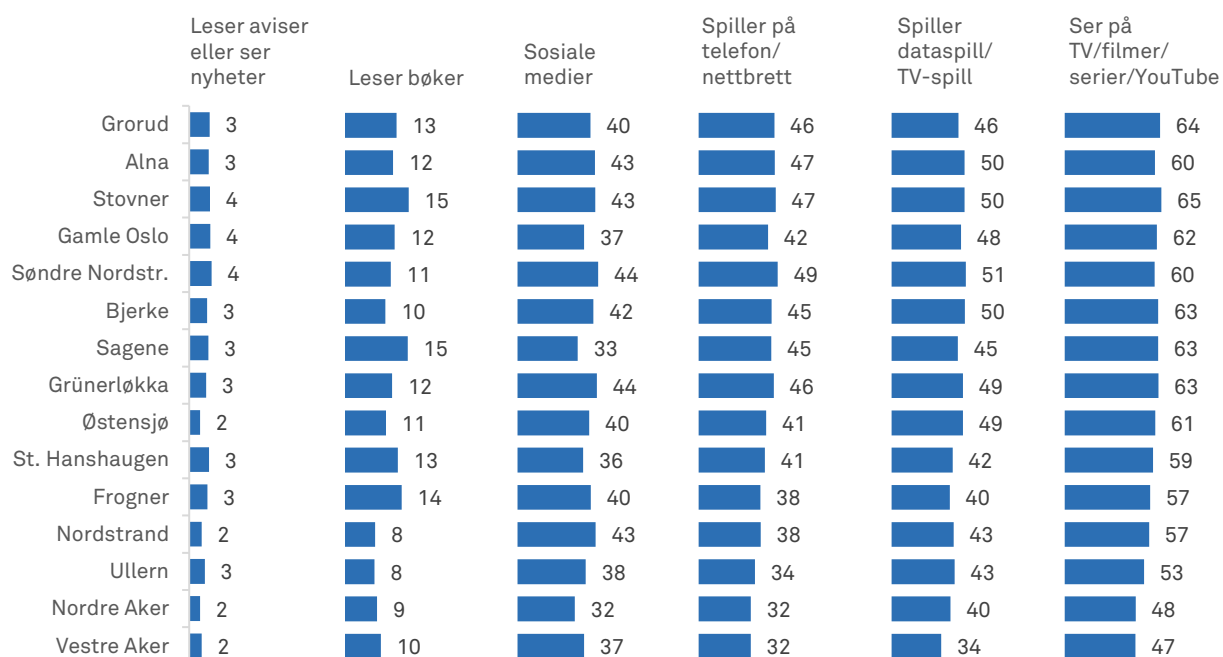
Prosentandel som en vanlig dag etter skolen bruker mer enn en time på ulike medier. Etter kjønn

Prosentandel som en vanlig dag etter skolen bruker mer enn en time på ulike medier. Etter klassetrinn

Prosentandel i bydelene som en vanlig dag etter skolen bruker mer enn en time på ulike medier

Helse

Egenvurdert helse er en viktig indikator for helsetilstand. I Ung i Oslo ble barna spurt om hvordan de har det med helsa si generelt, om spesifikke helseplager, bruk av smertestillende tabletter og søvn. De aller fleste er godt fornøyd med egen helse. Det er samtidig en god del barn som sliter med ulike former for helseplager, som kvalme eller smerter i hode, mage, nakke eller skuldre. 11 % av barna i Oslo opplever å ha denne typen fysiske plager hver dag. Omfanget av fysiske plager blant barna i Oslo er på samme nivå som i 2021. Likevel ser vi en økning i bruk av smertestillende tabletter, hvor 25 % oppgir å ha brukt dette i løpet av den siste uka, mot 19 % i 2021.

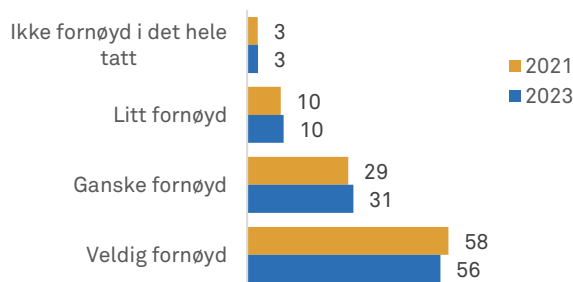
Jentene skårer i gjennomsnitt dårligere enn guttene på alle helseindikatorene. Jenter som gruppe er mindre fornøyd med helsa si, de opplever flere fysiske plager, bruker smertestillende i større grad og sover mindre enn guttene. Størrelsen på kjønnsforskjellene varierer imidlertid med alder. Mens de er små eller fraværende i 5. trinn, er det i 7. trinn betydelige forskjeller i egenvurdert helse mellom gutter og jenter.

Helseindikatorene skiller ikke spesielt mye mellom bydelene. Enkelte bydeler skiller seg ut på enkelte indikatorer, men uten at det er mulig å identifisere noen gjennomgående sosioøkonomiske mønstre. Unntaket er bruken av smertestillende, som er mer utbredt på østkanten enn på vestkanten. Dette har sammenheng med at det er en høyere andel av barn med utenlandsfødte foreldre enn med norskfødte som bruker tabletter mot hodepine eller andre smerter.

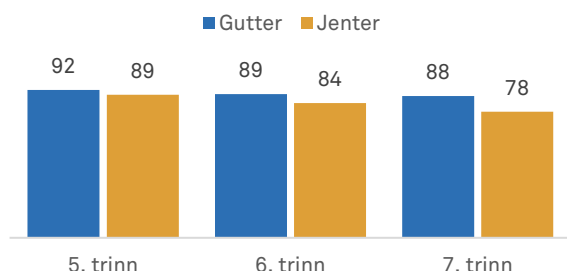
Tilstrekkelig med søvn er viktig for konsentrasjon, læring og generelt velvære. 60 % svarte at de sov 9 timer eller mer den siste natten, mens 40 % sov 8 timer eller mindre. Søvnvanene endrer seg mye med alder. Både blant gutter og jenter sover de eldste langt mindre enn de yngste.

Å ha noen å snakke med om vanskelige eller triste ting er viktig når problemer dukker opp. De aller fleste barn i Oslo – 89 % – rapporterer at de har minst en person som de helt sikkert kan gå til for å snakke med om vanskelige eller triste ting. Mor er den som barna oftest oppgir, men mange kan også gå til far. Det er også relativt mange barn som opplever at de kan gå til venner og søsken, mens litt færre opplever at de kan gå til læreren sin eller noen i skolehelsetjenesten.

Hvor fornøyd er du med helsa di? Ung i Oslo 2021 – 2023

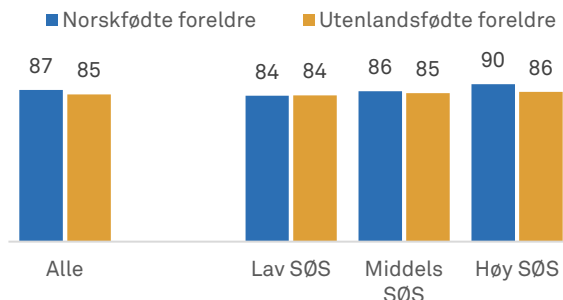

Prosentandel som er fornøyd med helsa si. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

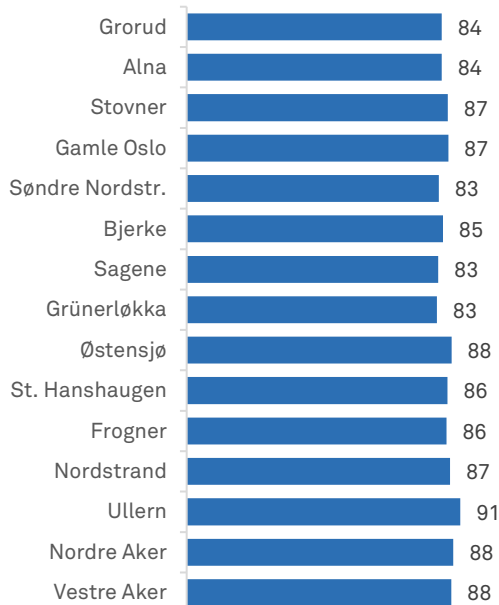

” De aller fleste barn er godt fornøyd med egen helse

Prosentandel som er fornøyd med helsa si – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

Prosentandel i ulike bydeler som er fornøyd med helsa si.

Prosentandel av barna som daglig har opplevd kvalme eller smerter i hode, mage, nakke eller skuldre. Ung i Oslo 2021 – 2023

Fysiske plager

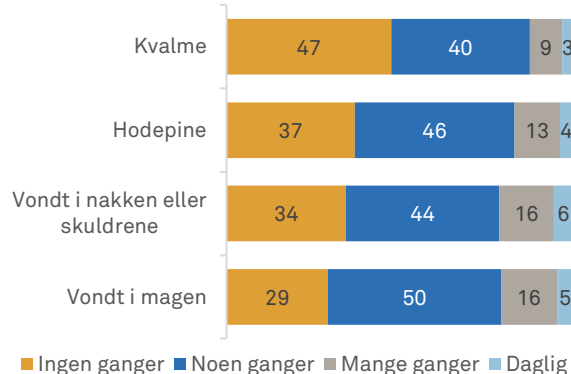
I Ung i Oslo ble det kartlagt hvor mange som opplevde følgende helseplager i løpet av den siste måneden: kvalme, hodepine og vondt i magen, nakken eller skuldre. Svaralternativene var aldri, noen ganger, mange ganger eller daglig.

Det er ikke uvanlig at barn har noen av disse plagene, men for de aller fleste gjelder dette «noen ganger». En god del barn opplever imidlertid disse plagene jevnlig – og 11 % av barna har en eller flere av disse plagene hver dag. Andelen var på om lag samme nivå i 2021 (10 %).

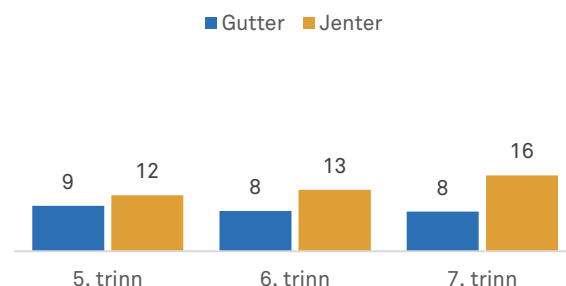
Andelen med daglige plager er høyere blant jenter enn gutter. For guttene reduseres andelen fra 9 % i 5. trinn til 8 % i 7. trinn. Blant jentene øker utbredelsen med alderen. Mens 12 % av jentene i 5. trinn er plaget daglig, gjelder det 16 % av jentene i 7. trinn.

Hvor mange som daglig opplever fysiske helseplager varierer noe mellom bydelene. Høyest er utbredelsen i Bydel Gamle Oslo (16 %). I de andre bydelene gjelder det mellom 9-13 % av barna.

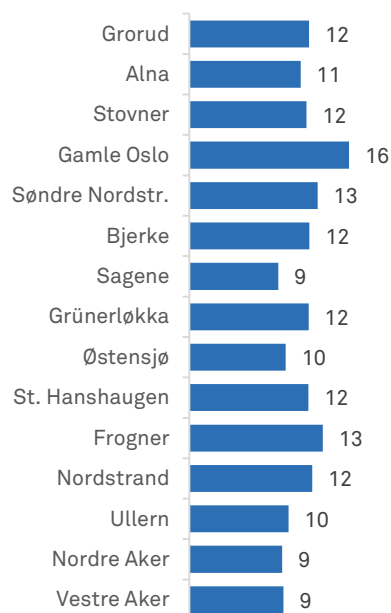
Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned?

Prosentandel som daglig har opplevd kvalme eller smerter i hode, mage, nakke eller skuldre. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Prosentandel i ulike bydeler som daglig har opplevd kvalme eller smerter i hode, mage, nakke eller skuldre

Smertestillende

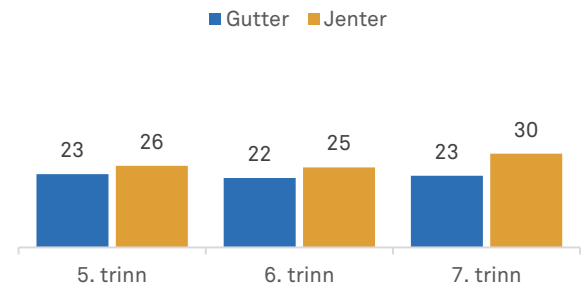
I Ung i Oslo ble barna spurt om de i løpet av den siste uken hadde brukt smertestillende tabletter. 25 % av barna i Oslo svarer ja, mot 19 % i 2021.

På 5. trinn er det ikke så store kjønnsforskjeller i andelen som har brukt smertestillende. Dette endrer seg med alderen. På 7. trinn har 30 % av jentene brukt smertestillende, mot 23 % av guttene.

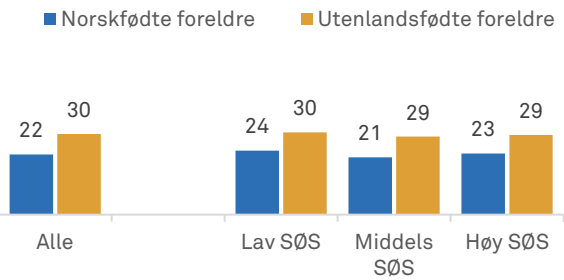
En høyere andel av barna med utenlandsfødte foreldre (30 %) har brukt smertestillende sammenliknet med barn med norskfødte foreldre (22 %). Sosioøkonomisk bakgrunn har derimot lite å si.

Bruken av smertestillende er noe mer utbredt i bydelene i ytre Oslo øst enn på vestkanten og i de indre bydelene.

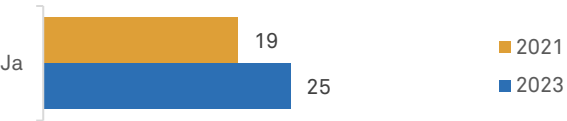
Prosentandel som har brukt smertestillende den siste uken. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

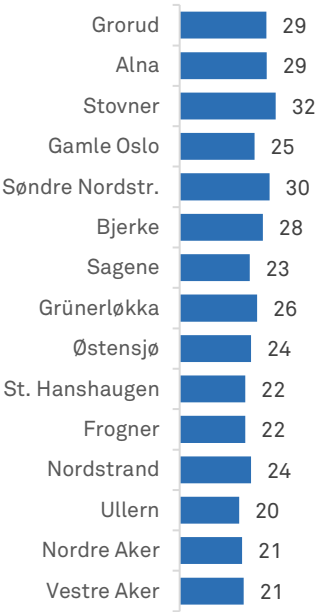
Prosentandel som har brukt smertestillende den siste uken – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

Har du brukt tabletter mot hodepine eller andre smerter den siste uken? Ung i Oslo 2021 – 2023

Prosentandel i ulike bydeler som har brukt smertestillende den siste uken

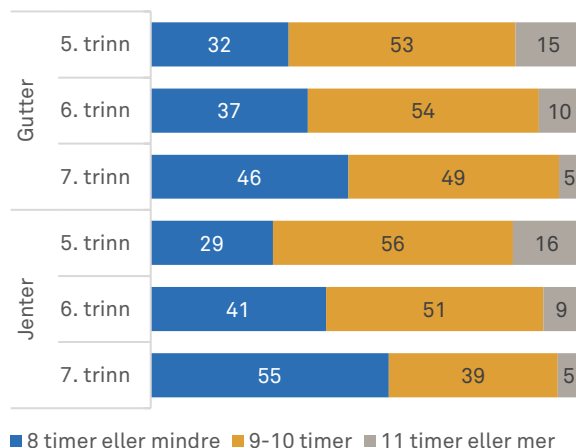
”Ett av fire barn har brukt smertestillende tabletter i løpet av siste uke

Søvn

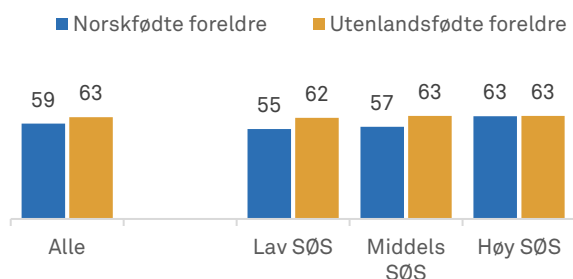
Tilstrekkelig med søvn er viktig for konsentrasjon, læring og generelt velvære. I Ung i Oslo ble barna spurt om hvor mange timer de sov sist natt. Svarene viser at dette varierer mye. 60 % sov 9 timer eller mer, mens 39 % av barna sov 8 timer eller mindre. Andelen av barn som sov lite er uendret siden 2021.

Søvnvanene endrer seg mye med alder. Både blant gutter og jenter sover de eldste barna langt mindre enn de yngste. Andelen som sover 8 timer eller mindre varierer noe mellom bydelene, med høyest andel i Bydel Bjerke, Bydel Grünerløkka og Bydel Østensjø (43 %) og lavest i Bydel Nordre Aker (35 %).

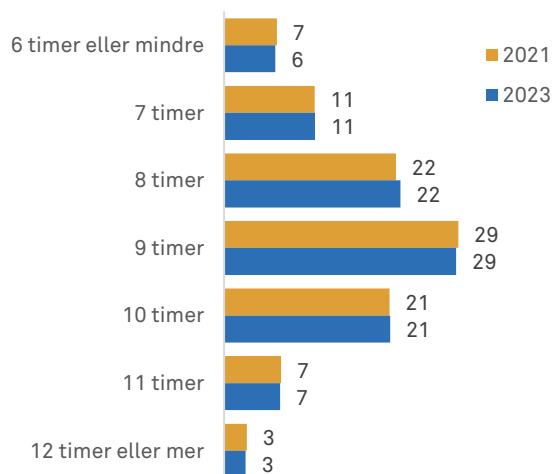
Hvor mange timer gutter og jenter på ulike klassetrinn sov natt til i går

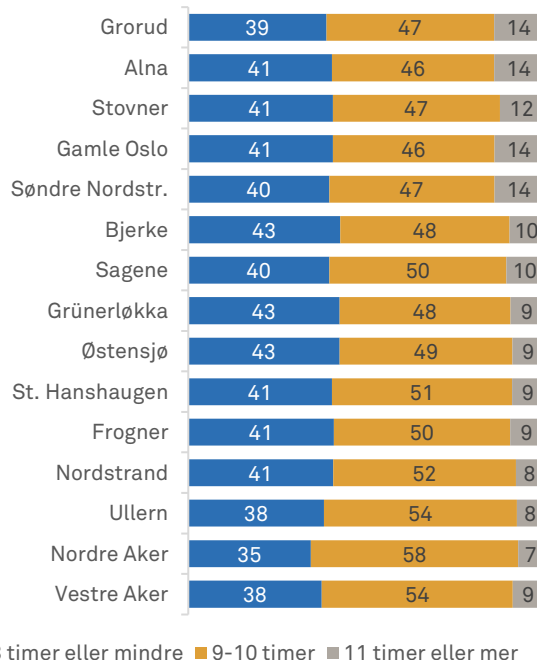
Prosentandel som siste natt sov ni timer eller mer – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

Omtrent hvor mange timer sov du natt til i går? Ung i Oslo 2021 – 2023

Hvor mange timer barn i ulike bydeler sov natt til i går

” Fire av ti barn i Oslo sov åtte timer eller mindre natt til i går

Å ha noen å snakke med

Å ha noen å snakke med om vanskelige eller triste ting kan være avgjørende når problemer dukker opp. Ung i Oslo viser at 89 % av barna er helt sikre på at de kan gå til en av de personene som de ble presentert for i spørreskjemaet. Tallet er uendret fra 2021.

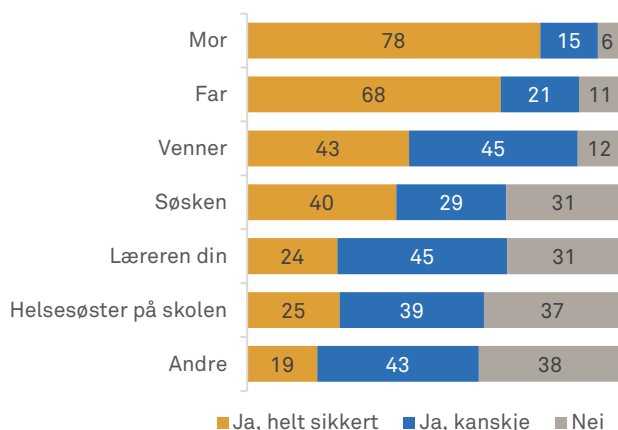
Mor er den som barna oftest oppgir som støtteperson. 78 % er sikre på at de kan snakke med mor, 68 % er sikre på at de kan snakke med far og 43 % er sikre på at de kan snakke med venner. I tillegg er det mange som svarer «kanskje» på spørsmålet om de har noen å snakke med om vanskelige eller triste ting. Det er også mange som sier at de kan gå til søsken, men også til læreren og skolehelsetjenesten, eller andre.

Det er liten variasjon mellom bydelene i andelen av barna som helt sikkert har noen å gå til når ting er vanskelig. Enkelte bydeler skiller seg imidlertid ut med litt lavere tall.

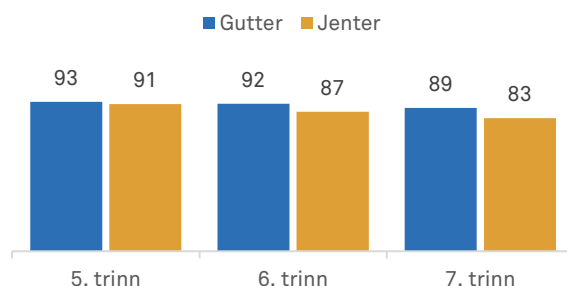
Andelen gutter og jenter som har minst en de kan gå til er nokså lik på 5. trinn. På 7. trinn er det derimot en god del færre jenter enn gutter som er sikre på at de har noen å snakke med.

Det er langt flere gutter enn jenter som oppgir at de kan gå til far. Men det er også flere gutter enn jenter som sier de kan gå til mor, til søsken, til læreren sin og til skolehelsetjenesten.

Kan du snakke med noen av disse om triste eller vanskelige ting?

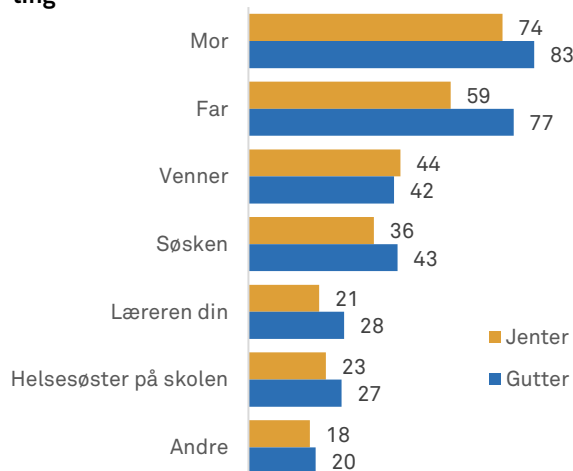
Prosentandel som helt sikkert har minst en person de kan snakke med om triste eller vanskelige ting. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

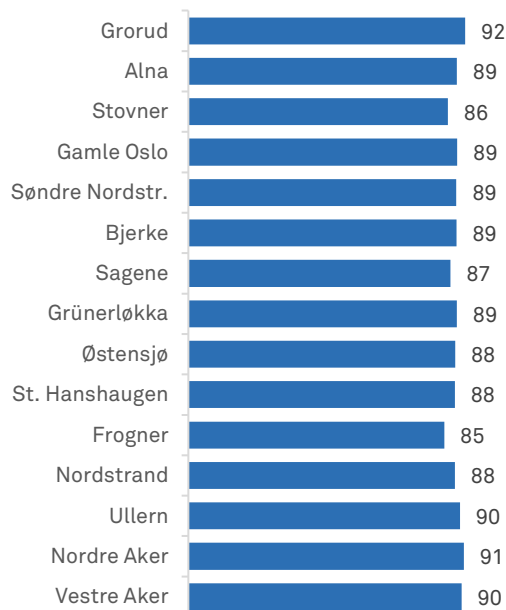
Prosentandel som helt sikkert har minst en person de kan snakke med om triste eller vanskelige ting. Ung i Oslo 2021 – 2023

Prosentandel gutter og jenter som helt sikkert kan snakke med noen av disse om triste eller vanskelige ting

Prosentandel i ulike bydeler som helt sikkert har minst en person de kan snakke med om triste eller vanskelige ting

Mobbing

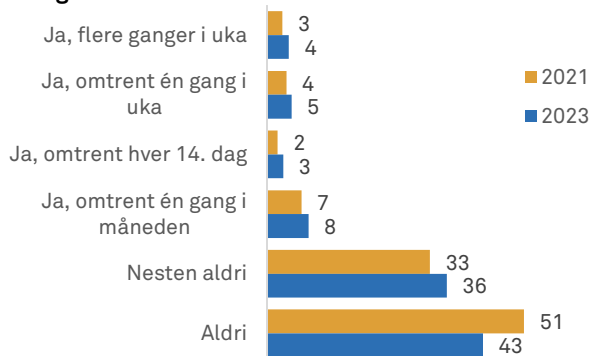
Alle barn har rett til en trygg og god oppvekst og et trygt og godt skolemiljø, som fremmer helse, trivsel og læring. Selv om de fleste barn i Oslo rapporterer om generelt høy trivsel og gode levekår, ser vi samtidig at en betydelig andel er utsatt for mobbing og andre former for krenkelser. Mobbing regnes gjerne som gjentatte hendelser der én eller flere med hensikt skader eller utsetter noen for ubehag. Mobbing kan skje på mange måter, som for eksempel gjennom utestenging, trusler, plaging eller direkte vold. For de som blir rammet vil mobbing være et alvorlig problem. Å bli utsatt for mobbing kan ha store konsekvenser, både her og nå og senere i livet.

I Ung i Oslo ble barna bedt om å tenke på de siste månedene og angi hvor ofte de har blitt stengt ute, blitt plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida. 79 % av barna rapporterer at dette aldri eller nesten aldri skjer dem. 12 % utsettes imidlertid for denne typen trakassering omtrent minst en gang hver 14. dag. Tallene er noe høyere enn i 2021, hvor 9 % rapporterte at de ble mobbet jevnlig.

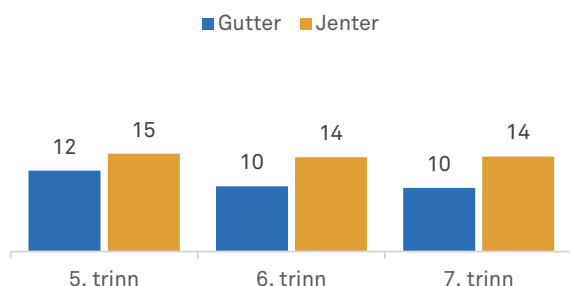
Flere jenter enn gutter rapporterer om at de blir mobbet jevnlig. For begge kjønn er det litt flere som opplever mobbing på 5. enn på 7. trinn. Andelen som opplever jevnlig mobbing, er omtrent like høy blant barn med og uten utenlandsfødte foreldre og blant barn med ulik sosioøkonomisk status. Utbredelsen av mobbing varierer noe mellom bydelene, der færrest opplever mobbing i Bydel Nordre Aker (10 %) og flest i Søndre Nordstrand (15 %).

Gjennom Ung i Oslo er det også kartlagt hvor mange som har opplevd ulike negative hendelser på nett eller mobil, som utestenging eller trusler eller at noen har skrevet eller delt sårende tekster, bilder eller videoer om dem. Noen av disse hendelsene vil kunne oppleves som nettmobbing, mens andre hendelser er enkeltepisoder som noen likevel vil kunne oppleve som krenkende. Totalt har 34 % av barna opplevd minst en slik episode i løpet av de siste månedene. Generelt er flere jenter enn gutter utsatt og andelen utsatte øker noe med alderen. Opplevelsen av negative hendelser på nett og mobil er utbredt i alle bydelene, men med en del variasjon; 28-30 % i Bydel Nordre Aker og Bydel Vestre Aker, til 35-37 % som har opplevd minst en slik hendelse i bydelene Frogner, Ullern, Grünerløkka, Bjerke og Gamle Oslo. Det er imidlertid små forskjeller i andelen barn med og uten utenlandsfødte foreldre og barn med ulik sosioøkonomisk status som rapporterer om slike hendelser.

Tenk på de siste månedene. Har du blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida?
Ung i Oslo 2021 – 2023

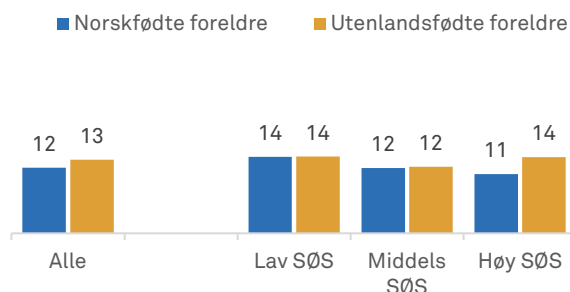

Prosentandel som blir mobbet på skolen eller i fritida omtrent hver 14. dag eller oftere. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

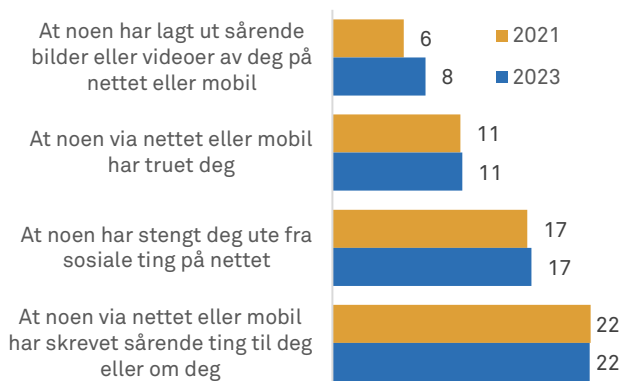

12 % av barna i Oslo blir flere ganger i måneden utestengt, plaget eller truet av andre barn

Prosentandel som blir mobbet på skolen eller i fritida omtrent hver 14. dag eller oftere – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

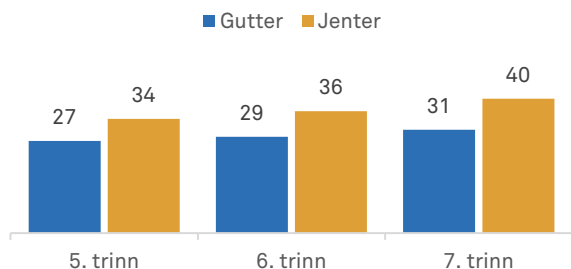

Hvor mange av barna som har opplevd negative hendelser på nettet eller mobilen i løpet av de siste månedene. Ung i Oslo 2021 – 2023

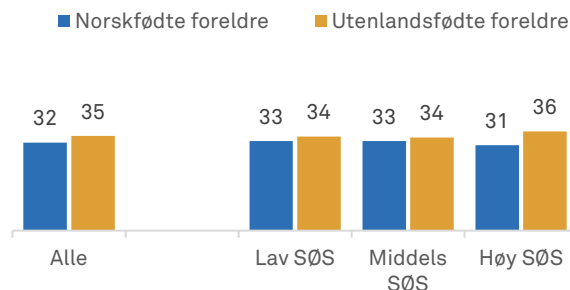

” Mange opplever negative hendelser på nett eller mobil

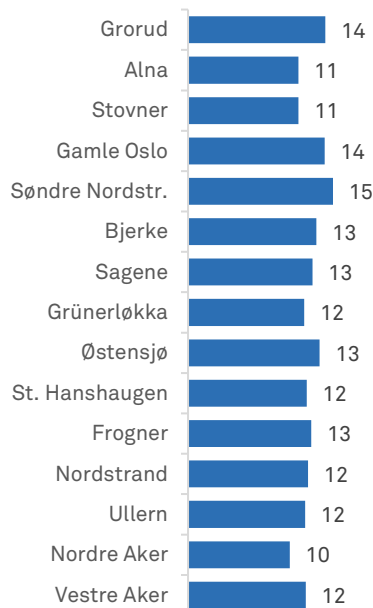
Prosentandel som har opplevd minst en negativ hendelse på nett eller mobil de siste månedene. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

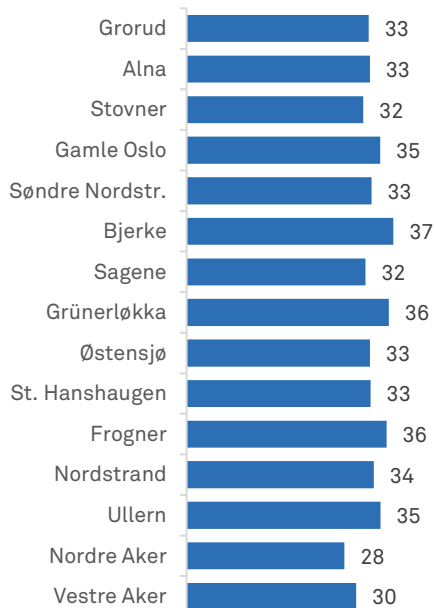
Prosentandel som har opplevd minst en negativ hendelse på nett eller mobil de siste månedene – etter sosioøkonomisk status (SØS) og foreldres fødeland

Prosentandel i ulike bydeler som blir mobbet på skolen eller i fritida hver 14. dag eller oftere

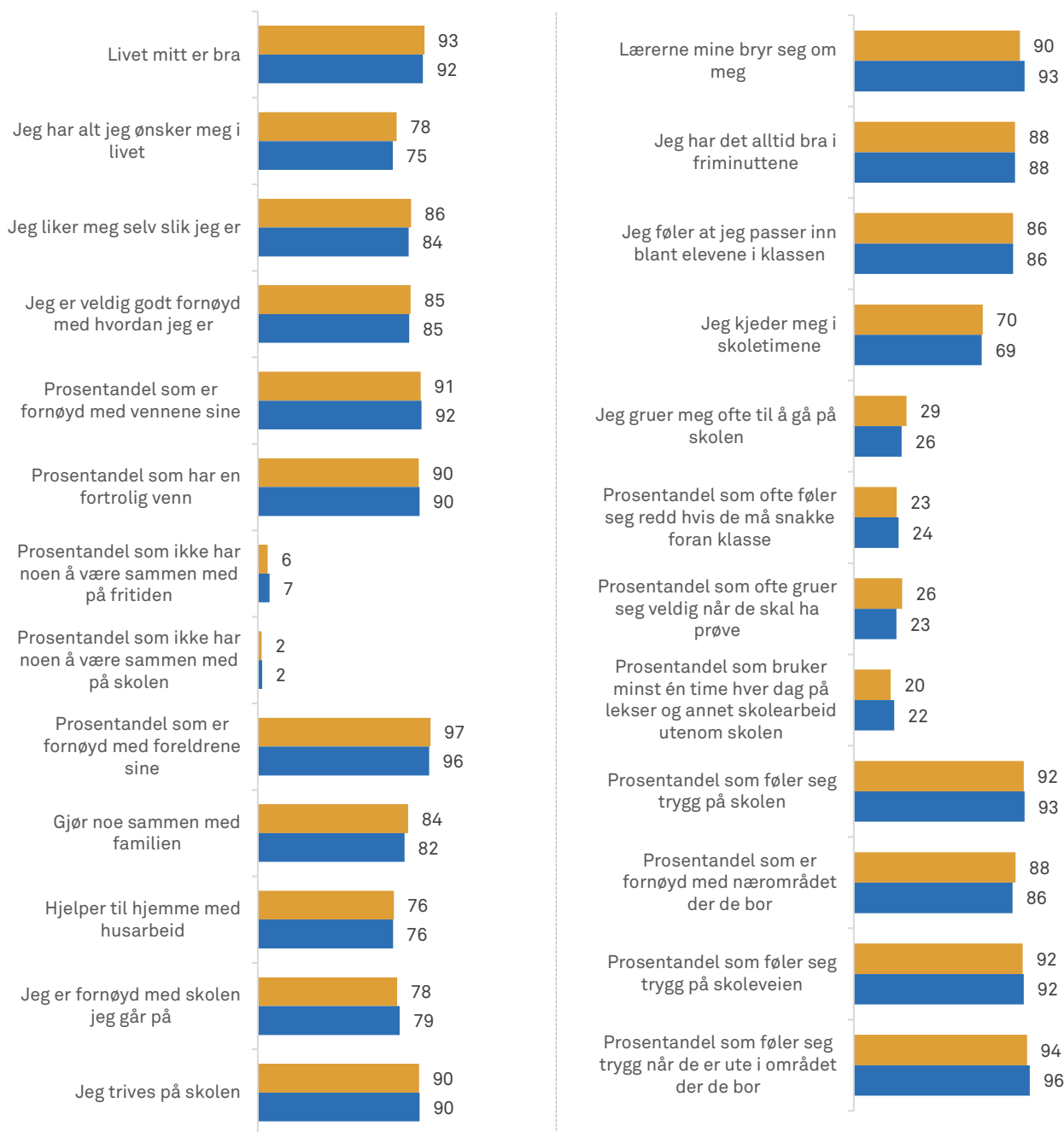

Prosentandel i ulike bydeler som har opplevd minst en negativ hendelse på nett eller mobil de siste månedene

Oslo versus Norge

■ Resten av Norge 2020-2022 ■ Oslo 2023

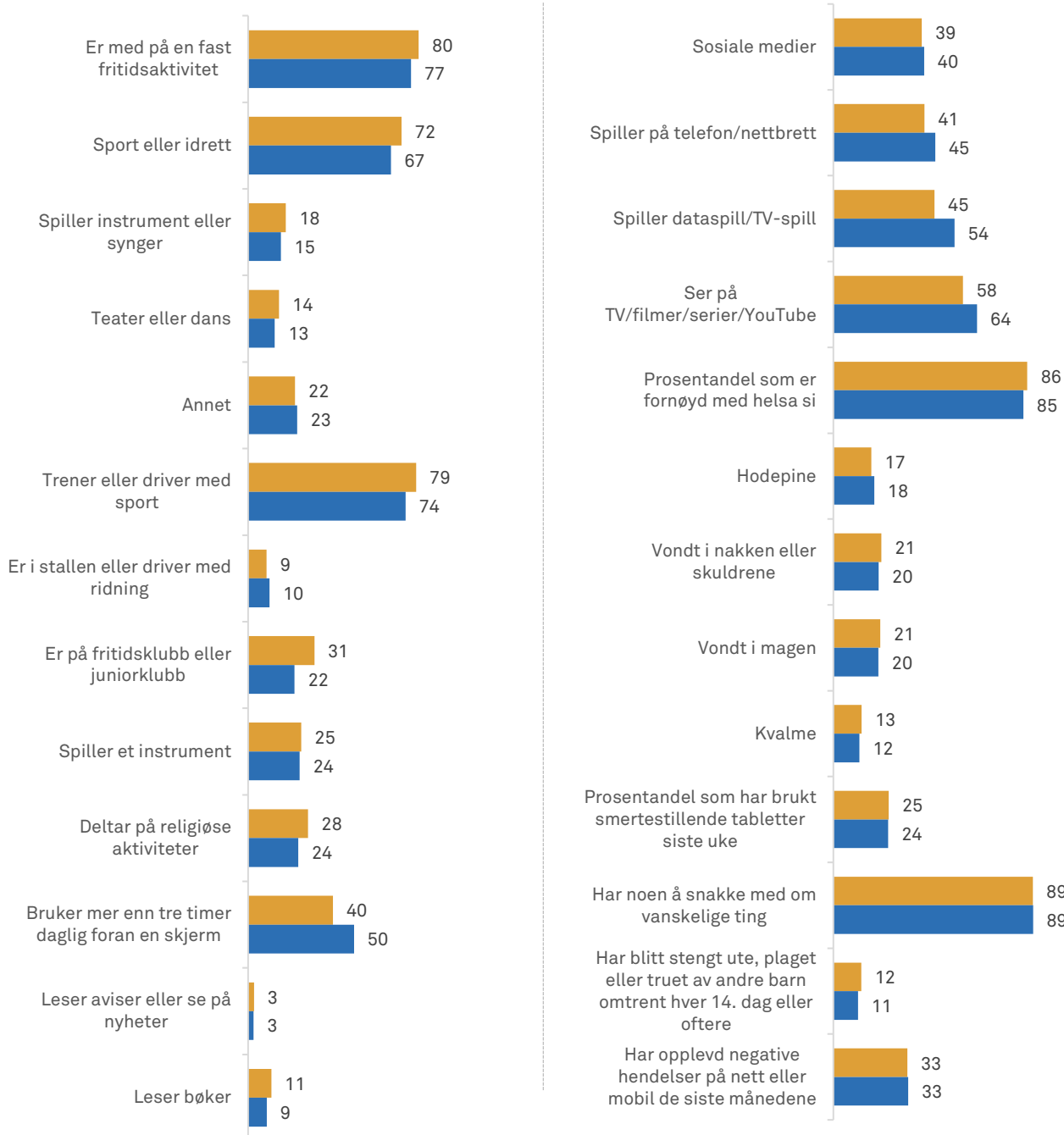

Nasjonale tall

De nasjonale tallene er basert på Ungdata Junior-undersøkelser gjennomført i 198 kommuner og Svalbard i årene 2020-2022. Tallene for resten av Norge inkluderer ikke svar fra barn i Oslo. Nøkkeltallene gir dermed en sammenligning mellom barn i Oslo og i resten av landet. Merk at sammenligningsgrunnlaget er data samlet inn i en periode hvor Covid-19 pandemien fortsatt satte sitt preg på hverdagen for mange barn.

Oslo versus Norge

■ Resten av Norge 2020-2022 ■ Oslo 2023

Om undersøkelsen

Ung i Oslo er Oslo kommune sin Ungdata-undersøkelse. I 2023 inneholder undersøkelsen en barnedel til elever i 5. til 7. trinn og en ungdomsdel til elever på ungdomstrinnet og i videregående. I denne rapporten presenteres resultatene fra barnedelen av undersøkelsen, eller det som kalles for Ungdata Junior. Ungdata Junior er et spørreskjema basert kartleggingsverktøy som brukes av kommuner over hele landet, der målet er å få en oversikt over hvordan barn i alderen 10 til 12 år har det, og hva de driver med i fritiden.

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden januar til mars 2023 på 104 skoler over hele Oslo. Den ble besvart av 15.662 elever. Undersøkelsen foregikk i skoletiden med en voksen til stede i klasserommet og besto i at elevene besvarte spørsmål gjennom en nettbasert spørreundersøkelse. Svarprosenten i undersøkelsen er 81 prosent.

Barnedelen av Ung i Oslo har tidligere blitt gjennomført i enkelte bydeler i 2018 og 2019. I 2021 og 2023 ble undersøkelsen gjennomført over hele byen. Årets undersøkelse gir dermed muligheter for å gi et bilde av endring over tid. Undersøkelsen ble gjennomført samtidig med ungdomsdelen av Ung i Oslo 2023. Resultatene fra ungdomsdelen er presentert i en egen rapport. Det er også laget egne rapporter for hver av bydelene.

Se [ungdata.no](https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/ung-i-oslo-2023) og <https://www.oslomet.no/forskning/forskningsprosjekter/ung-i-oslo-2023> for mer informasjon om undersøkelsen.

Bakgrunnen for undersøkelsen

Målet med Ung i Oslo er å få et kunnskapsgrunnlag som kan brukes av kommunen og bydelene i arbeidet med å utvikle politikk på oppvekst- og folkehelseområdet. Resultatene kan gi en pekepinn på hvilke områder det kan være verdt for kommunen å jobbe videre med. De kan også brukes til å bevisstgjøre barn og voksne på hvordan andre barn har det og hva de gjør i fritiden.

Undersøkelsen er gjennomført av NOVA på oppdrag fra Oslo kommune. Bestillingen er foretatt av Kompetansesenter Rus Oslo (KORUS), Velferdsetaten og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester. Ungdata har en gratisløsning finansiert av Helsedirektoratet. Den tilpassede delen av Ung i Oslo er finansiert av Oslo kommune. Kommunen har finansiert rapportene som oppsummerer de viktigste funnene. I tillegg er det utarbeidet egne bydelsvise rapporter som viser resultatene i hver av Oslos 15 bydeler.

NOVA har det overordnede faglige ansvaret for kvaliteten i undersøkelsen. Data fra undersøkelsen vil bli brukt i ulike forskningsprosjekter. Det kommer flere publikasjoner fra undersøkelsen etter hvert.

For å sikre en god gjennomføring ble det nedsatt en styringsgruppe der representanter for KORUS og byrådsavdelingen deltok, i tillegg til NOVA. Styringsgruppen fikk ansvar for det praktiske rundt undersøkelsen, samt å sikre god forankring hos Utdanningssetaten og i skolene, der datainnsamlingen skulle foregå. Prosjektleder var forsker Anders Bakken ved NOVA. Vitenskapelig assistent Ellen Oftedal Schwencke ved NOVA hadde ansvaret for all kontakt med skolene i forbindelse med datainnsamlingen.

Spørreskjemaet

Spørreskjemaet til barnedelen av Ung i Oslo er hentet fra Ungdata junior. Dette er et standardisert spørreskjema som blir brukt i kommuner over hele Norge. Spørsmålene er tilpasset aldersgruppen 10 til 12 år og handler om barnas hverdagsliv.

Spørreskjemaet inneholder spørsmål om vennskap, familie, skole, nærmiljø, fritidsaktiviteter, medier, mobbing, helse, trivsel og livskvalitet. Også elevenes kjønn, klassetrinn, foreldrenes fødeland og hvilken bydel skolen de går på ligger i, ble kartlagt. Til sammen ble barna bedt om å krysse av på 100 spørsmål eller utsagn, hvorav fire gikk spesifikt til de som er med i faste fritidsaktiviteter.

Spørreskjemaet er anonymt og det er ikke mulig å identifisere hva enkeltpersoner har svart.

Deltakelse i Ung i Oslo

Undersøkelsen gjennomføres ved at elevene svarer på et elektronisk spørreskjema i skoletiden med en voksen til stede i klasserommet.

Elevene ble informert om at det er frivillig å være med og at de selv kan velge om de vil svare på spørsmålene. Barna fikk vite at det ikke ville få noen konsekvenser om de ikke ønsket å være med, at de kunne hoppe over spørsmål de ikke ønsket å svare på, og at de når som helst kunne slutte å svare. Barna ble også informert om hensikten med undersøkelsen og hvordan resultatene vil bli brukt, samt hvilke temaer undersøkelsen omfatter. Det ble også informert om hvem de kunne snakke med dersom de hadde behov for det etter å ha deltatt i undersøkelsen.

Foresatte fikk den samme informasjonen i god tid i forkant av undersøkelsen. De kunne si fra til skolen dersom de ikke ønsket at barnet deres skulle delta.

Datainnsamlingen

Alle Oslos offentlige og private grunnskoler med elever på mellomtrinnet – 5. til 7. trinn – ble invitert til å delta i undersøkelsen. Rekrutteringen av de offentlige skolene ble gjort i samarbeid med Utdanningsetaten i Oslo, mens NOVA hadde all kontakt med de private skolene.

Utdanningsetaten ba de offentlige skolene om å prioritere undersøkelsen. Med unntak av enkelte spesialskoler samtykket samtlige av de offentlige skolene til at undersøkelsen kunne gjennomføres på deres skole. Ingen private skoler deltok.

Skolene som skulle delta, opprettet en kontaktperson som fungerte som et bindeledd mellom den enkelte skole og NOVA. Kontaktpersonen hadde ansvar for å gjennomføre undersøkelsen. Alle kontaktpersonene ble i november 2022 invitert til et digitalt informasjonsmøte om undersøkelsen. De som ikke hadde anledning til å delta fikk muligheten til å se et opptak av informasjonsmøtet i etterkant.

Etter informasjonsmøtet fikk kontaktpersonene oversendt skriftlig instruks om hvordan undersøkelsen skulle gjennomføres. Instruksjonen inneholdt blant annet informasjon om hvordan elevene skulle informeres, og at undersøkelsen skulle gjennomføres slik at elevene ikke skulle se hverandres svar.

Alle skolene gjennomførte undersøkelsen i løpet av januar-mars 2023. Undersøkelsen ble gjennomført på 104 skoler.

Foresatte ble informert om undersøkelsen i god tid før undersøkelsen skulle gjennomføres og de fikk tilsendt spørreskjemaet som blir brukt i Ung i Oslo. For de offentlige skolene ble dette gjort sentralt gjennom skolemeldingssystemet til Utdanningsetaten, det vil si portalen som Oslo kommune bruker for å kommunisere med elever og foresatte i Oslo-skolen. Foresatte som ønsket at barnet skulle delta på undersøkelsen, trengte ikke å foreta seg noe. Foresatte som ikke ønsket at barnet deres skulle delta, ble bedt om å gi beskjed til elevens kontaktlærer innen 16. januar.

Det ble informert på nettsidene til alle de offentlige skolene, og mer utfyllende informasjon om undersøkelsen ble lagt ut på [OsloMet sine nettsider](#).

Rambøll sto for den tekniske løsningen og utformet den digitale versjonen av spørreskjemaet. Noen få opplevde avbrekk i nettilgangen eller ble kastet ut av spørreskjemaet underveis, men for det store flertallet har det ikke vært slike problemer.

Datakvaliteten og representativitet

I all hovedsak er datakvaliteten i Ung i Oslo 2023 god. Datamaterialet er godt egnet til å gi et generelt bilde av hvordan barn i Oslo og i de ulike bydelene har det, og hva de driver med i fritiden. En styrke med undersøkelsen er at den omfatter elever fra

Hvordan undersøkelsen ble gjennomført

Skolene ble instruert om at undersøkelsen skulle gjennomføres i klasserommet og at det ikke var aktuelt at elevene besvarte undersøkelsen hjemme. Dette var for å sikre at alle elevene fikk god informasjon om undersøkelsen og at skolen kunne stille med den nødvendige beredskapen for elever som hadde behov for å snakke med skolehelsetjenesten i etterkant.

Skolene ble også instruert om at selve gjennomføringen skulle starte med at elevene fikk se en video der de ble informert om hensikten med undersøkelsen, at det var frivillig å delta, at man kunne hoppe over spørsmål man ikke ønsket å svare på, samt kontaktinformasjon til helsepersonell ved skolen. Alternativt kunne lærer lese opp en tekst med de samme opplysningene.

Hver skole ble bedt om å ha ansatte i skolehelsetjenesten til stede på skolen for elever som eventuelt ønsket å snakke med noen i etterkant av undersøkelsen. Ansvarlige i kommunen for skolehelsetjenesten informerte den lokale skolehelsetjenesten om behovet for beredskap i forbindelse med undersøkelsen.

nesten samtlige Oslo-skoler og at det er svært mange barn som har deltatt i alle bydeler. Det er også en styrke at svarprosenten ble så høy som 81 %. Datamaterialet speiler godt fordelingen etter kjønn og klassetrinn i Oslo. Det var like mange gutter og jenter som deltok, mens fordelingen av elever på de tre klassetrinnene var 33,4 % på 5. trinn, 32,7 % på 6. trinn og 33,9 % på 7. trinn.

Selv om barna fikk beskjed om at de kunne hoppe over spørsmål og at de når som helst kunne trekke seg, har de aller fleste barn svart på de aller fleste spørsmål. Spørreskjemaet inneholdt 100 spørsmål eller utsagn, hvorav fire gikk spesifikt til de som var med i faste fritidsaktiviteter. Av de 96 spørsmålene, svarte barna i gjennomsnitt på 92 spørsmål. 90 % av barna svarte på mer enn 87 spørsmål. 7 % av barna svarte ikke på spørsmålene på den siste siden. Dette er barn som enten trakk seg før de kom til slutten av spørreskjemaet eller som av ulike grunner ikke hadde tid nok eller ikke ønsket å svare på alle spørsmålene.

Tross høy datakvalitet er det noen trekk ved datamaterialet man bør være oppmerksomme på. Elever med mye fravær vil være underrepresentert. Det samme gjelder elever med særskilte behov og som går på skoler som er spesielt tilrettelagt for disse elevgruppene. Dessuten var det en del som ble fritatt fra undersøkelsen på grunn av helsetilstand eller språkvansker. De barna som selv ikke ønsket å delta, og dermed ikke logget seg inn i undersøkelsen, er ikke representert i datamaterialet.

Det samme gjelder de med foreldre som ikke ønsket at barnet deres skulle delta. Hvor mange dette gjelder, er ikke kartlagt.

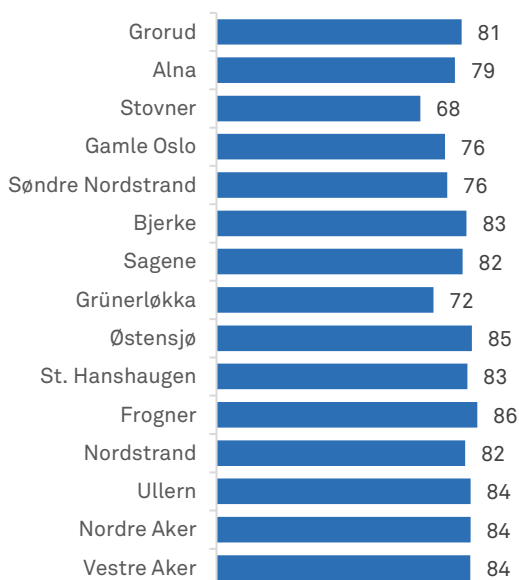
Svarprosenten varierer generelt lite mellom bydelene, og i alle bydelene ble undersøkelsen gjennomført med tilfredsstillende svarprosent.

Enkelte bydeler er likevel noe underrepresentert ut fra den total elevpopulasjonen, mens barn fra andre bydeler er overrepresentert. For å justere for slike skjevheter, er det foretatt en vektning av materialet slik at alle bydeler er like mye representert i datamaterialet som de er i elevpopulasjonen. Dataene er også vektet slik at fordelingen av barn på de tre klassetrinnene er like i hver av bydelene. Vektingen er gjort på samme måte som i Ung i Oslo 2021. Dette bidrar til at sammenlikningen mellom barna i ulike bydeler, og fra 2021 til 2023, blir mer gyldig enn om man skulle bruke rådataene direkte uten å vekte.

Selvrapporterte data

Alle resultater fra Ung i Oslo er basert på det barna selv rapporterer. Dette er en styrke siden målet med undersøkelsen er å få oversikt over barns livssituasjon. Samtidig hefter det en viss usikkerhet

Svarprosent i bydelene. Ung i Oslo 2023 5.-7.trinn

Svarprosent

Etter at datainnsamlingen var avsluttet, hadde 15.662 barn logget seg inn og besvart minst ett spørsmål. Svarprosenten er 81 % og er beregnet ut fra det samlede elevtallet som fikk tilbud om å delta på de skolene som deltok i undersøkelsen, som var 19.386 elever.

rundt slike undersøkelser, for eksempel om spørreskjemaet er utformet på en god nok måte for å fange opp det man er interessert i, om barna forstår spørsmålene på samme måte som forskerne har lagt til grunn, og om barna svarer sannferdig på det de blir spurt om. For å redusere denne usikkerheten ble det derfor gjennomført omfattende testing av spørreskjemaet til Ungdata junior, og mange av spørsmålene ble justert etter tilbakemelding fra barn i den aktuelle aldersgruppen. Mer om utviklingen av Ungdata junior finnes i [Ungdata junior 2017 – Metoderapport](#).

Det er heller ikke alle som svarer på alle spørsmålene eller som rekker å fullføre undersøkelsen. I barnedelen av Ung i Oslo gjelder dette imidlertid såpass få at dette i liten grad bidrar til å påvirke resultatet. Vår erfaring er at de aller fleste som er med i undersøkelsen tar den på alvor, og at Ung i Oslo gir et dekkende bilde av situasjonen til barn.

For å få mer systematisk kunnskap om hvordan barna opplevde å delta i undersøkelsen, ble barna helt på slutten bedt om å ta stilling til ulike påstander om undersøkelsen. Svarene viser at 88 % av barna oppfatter at undersøkelsen gir et godt bilde av hvordan de har det og at 85 % synes det var lett å svare på spørsmålene.

At så mange som 97 % sier seg enig i at de svarte ærlig på spørsmålene, er en indikasjon på at de aller fleste barna tar undersøkelsen på alvor.

37 % mener imidlertid at undersøkelsen var altfor lang. 75 % mente de fikk god informasjon om undersøkelsen i forkant.

Sammenlikning med resten av landet

For å kunne sammenlikne situasjonen til barna i Oslo med barn andre steder i landet, har vi brukt de nasjonale resultatene fra Ungdata Junior-undersøkelsene gjennomført i 198 kommuner pluss Svalbard i perioden 2020 – 2022. Datamaterialet består av svar fra nesten 100 000 barn fra kommuner over hele Norge.

Selv om ikke Oslo inngår i disse tallene, bruker vi for enkelhets skyld betegnelsen «Norge» i alle figurene der vi sammenlikner resultatene fra Oslo og resten av landet.

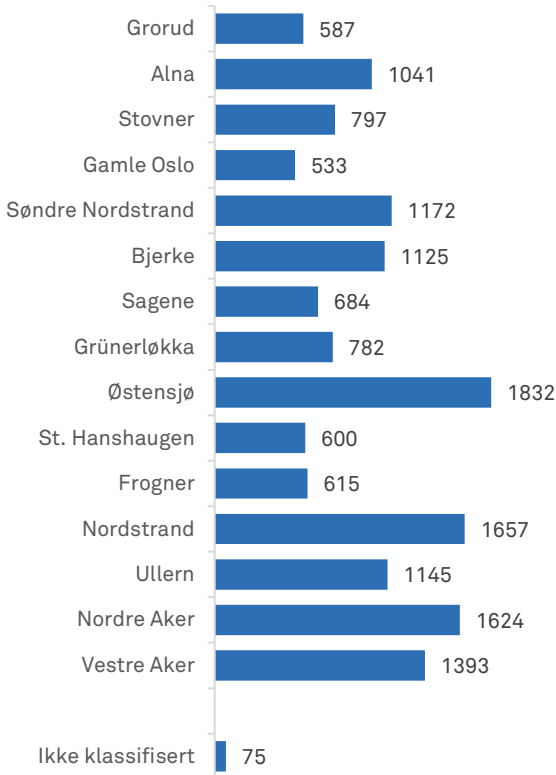
Leseveiledning

Alle tallene i rapporten er angitt i prosent. Prosentene er beregnet ut fra de som har svart på de aktuelle spørsmålene. De fleste figurene er basert på hele utvalget som deltok i barnedelen av Ung i Oslo 2023 eller tallene er brutt ned etter kjønn, klassetrinn, sosioøkonomisk bakgrunn, foreldres fødeland eller hvilken bydel barna går på skole.

Figurene som viser resultater på bydelsnivå, er sortert etter hvor høy sosioøkonomisk status elevene har – basert på spørsmål om tilgang på ulike

sosioøkonomiske ressurser hjemme. Bydeler med lav sosioøkonomisk status er presentert øverst og deretter kommer bydelene i stigende rekkefølge med mengden av ressurser som finnes blant familiene i de ulike bydelene.

Antall barn fra bydelene som deltok i barnedelen av Ung i Oslo 2023. Bydelstilørighet er basert på hvilken bydel som barnas skole ligger i

Personvern og forskningsetikk

Undersøkelsen er anonym og inneholder ingen personopplysninger. Det vil si at det ikke er mulig å identifisere hvilke elever som har deltatt gjennom opplysningene som ble samlet inn.

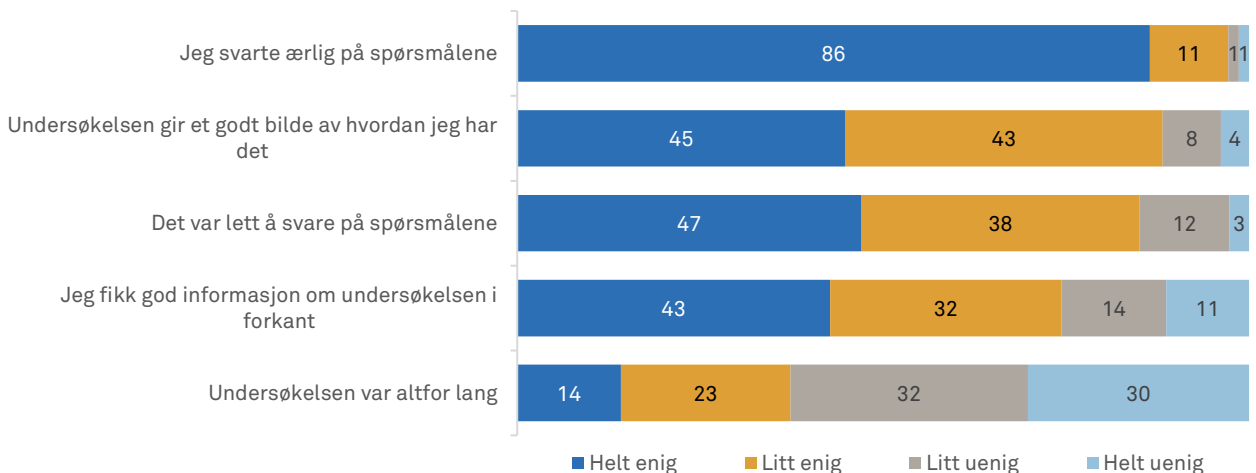
Deltakelse i Ung i Oslo er frivillig. Elevene ble informert i forkant av undersøkelsen om at de selv kunne velge om de ville delta og at de sto fritt til å hoppe over spørsmål de eventuelt ikke ønsket å besvare. De kunne også når som helst trekke seg dersom de ønsket det.

Foresatte ble informert om undersøkelsen i god tid før elevene ble bedt om å delta og fikk samtidig tilgang til spørreskjemaet. De som ikke samtykket til at barnet deres kunne delta, ble bedt om å gi beskjed til skolen. Utover dette var det elevene selv som bestemte om de ønsket å delta i undersøkelsen eller ikke.

Skolene ble instruert om at elever som ikke ønsket å delta eller som ikke fikk lov av foreldrene, skulle tilbys et alternativt pedagogisk opplegg eller ha vanlig undervisning.

For de fleste er spørsmålene i undersøkelsen uproblematisk å svare på. Noen vil likevel kunne oppleve enkelte temaer som vanskelige. Det ble derfor satt i gang tiltak for å redusere eventuelle ulemper som deltakerne i Ung i Oslo kunne oppleve i forbindelse med undersøkelsen. Foresatte og elever ble i forkant informert om at elevene kan ta kontakt med skolehelsetjenesten eller Røde Kors sitt samtaletilbud «Kors på halsen» dersom de ønsket å snakke med en voksen etterpå. Skolehelsetjenesten ble instruert om å være i beredskap i forbindelse med undersøkelsen.

Hva barna som deltok i barnedelen av Ung i Oslo synes om å være med i undersøkelsen

Definisjoner

Hvordan noen av nøkkelindikatorene er målt

Livet mitt er bra

Indikatoren er målt gjennom et spørsmål der barna blir bedt om å si seg enig eller uenig i ulike utsagn om livet. Indikatoren viser hvor mange prosent som var «helt enig» eller «litt enig» i utsagnet «Livet mitt er bra».

Sov minst ni timer siste natt

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Omtrent hvor mange timer sov du natt til i dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som har sovet minst ni timer.

Har minst én fortrolig venn

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du minst én venn som du kan stole fullstendig på og kan betro deg til om alt mulig?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja, helt sikkert» eller «ja, det tror jeg».

Har alltid eller som regel noen å være sammen med i fritida

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet «Har du noen å være sammen med på fritida?». Indikatoren viser hvor mange som svarer «ja, alltid» eller «ja, som regel».

Er fornøyd med foreldrene sine

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med foreldrene sine.

Er fornøyd med skolen de går på

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med skolen de går på.

Trives på skolen

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvordan har du det på skolen?». Indikatoren viser hvor mange prosent som var «helt enig» eller «litt enig» i utsagnet «Jeg trives på skolen».

Bruker minst én time på lekser i løpet av en vanlig dag

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Omtrent hvor lang tid bruker du på lekser i løpet av en vanlig dag?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker minst én time på lekser.

Gruer seg ofte veldig når de skal ha en prøve

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor ofte har du hatt det slik den siste tiden?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de «ganske ofte» eller «veldig ofte» gruer seg veldig når de skal ha en prøve.

Er fornøyd med nærområdet der du bor

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med «nærområdet der du bor».

Føler seg trygg på vei til og fra skolen

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor trygg føler du deg?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ganske trygg» eller «veldig trygg» på spørsmålet om de føler seg trygg på vei til og fra skolen.

Bruker mer enn tre timer daglig foran en skjerm

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du til sammen på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil)? Ikke ta med skolearbeid.». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn tre timer.

Bruker mer enn én time på dataspill en vanlig dag etter skolen

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du på dette?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn én time på dataspill.

Bruker mer enn én time på sosiale medier en vanlig dag etter skolen

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på en vanlig dag etter skolen. Omtrent hvor mange timer bruker du på dette?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de bruker mer enn én time på sosiale medier.

Er med på faste fritidsaktiviteter

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Er du med på noen faste fritidsaktiviteter for tiden?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Er fornøyd med helsa si

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Hvor fornøyd er du med ulike sider av livet ditt?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de er «ganske» eller «veldig fornøyd» med «helsa si».

Har hatt vondt i hodet mange ganger eller daglig siste måned

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du hatt noen av disse plagene i løpet av siste måned?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer at de «mange ganger» eller «daglig» har hatt vondt i hodet.

Har brukt smertestillende siste uke

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Har du brukt tabletter mot hodepine eller andre smerter den siste uken?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «ja».

Har blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn omtrent hver 14. dag eller oftere

Indikatoren er målt gjennom spørsmålet: «Tenk på de siste månedene. Har du blitt stengt ute, plaget eller truet av andre barn på skolen eller i fritida?». Indikatoren viser hvor mange prosent som svarer «minst hver 14. dag» eller oftere.

Har opplevd negative hendelser på nett eller mobil de siste månedene

Indikatoren er målt gjennom fire spørsmål som fanger opp negative hendelser på nett eller mobil, som trusler, utestenging, skrevet sårende ting om deg og at noen har delt bilder eller videoer.

Ung i Oslo 2023

5. til 7. trinn

Ung i Oslo 2023 er Oslo kommune sin Ungdata-undersøkelse. I denne rapporten presenteres resultatene fra barnedelen av undersøkelsen som er tilpasset elever på 5. til 7. trinn, eller det som kalles for Ungdata Junior.

Rapporten oppsummerer svar fra nærmere 16.000 barn som deltok i undersøkelsen. Undersøkelsen ble gjennomført på 104 barneskoler i Oslo i perioden januar-mars 2023.

Formålet med Ung i Oslo 2023 er å gi et bredt og oppdatert bilde av hvordan barn og unge har det, og hva de driver med i fritiden.

I rapporten analyseres det hvordan det er å vokse opp i de ulike bydelene i Oslo. Resultatene fra Oslo 2023 sammenliknes med resultatene fra Oslo i 2021.

Enkelte indikatorer for Oslo sammenlignes også med nasjonale resultater fra Ungdata junior.

Rapporten tar for seg følgende områder: vennskap, familie, skole, nærmiljø, fritidsaktiviteter, medier, mobbing, helse, trivsel og livskvalitet.

Undersøkelsen er utført av Velferdsforskningsinstituttet NOVA på bestilling av Oslo kommune gjennom et samarbeid mellom KORUS Oslo, Velferdsetaten og Byrådsavdelingen for arbeid, integrering og sosiale tjenester.